

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Януари 2018 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
sekova_p@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

Зафира Боюклиева
Главен анализатор
e-mail:
boyuklieva_z@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

Източник: https://en.wikipedia.org/wiki/World_map

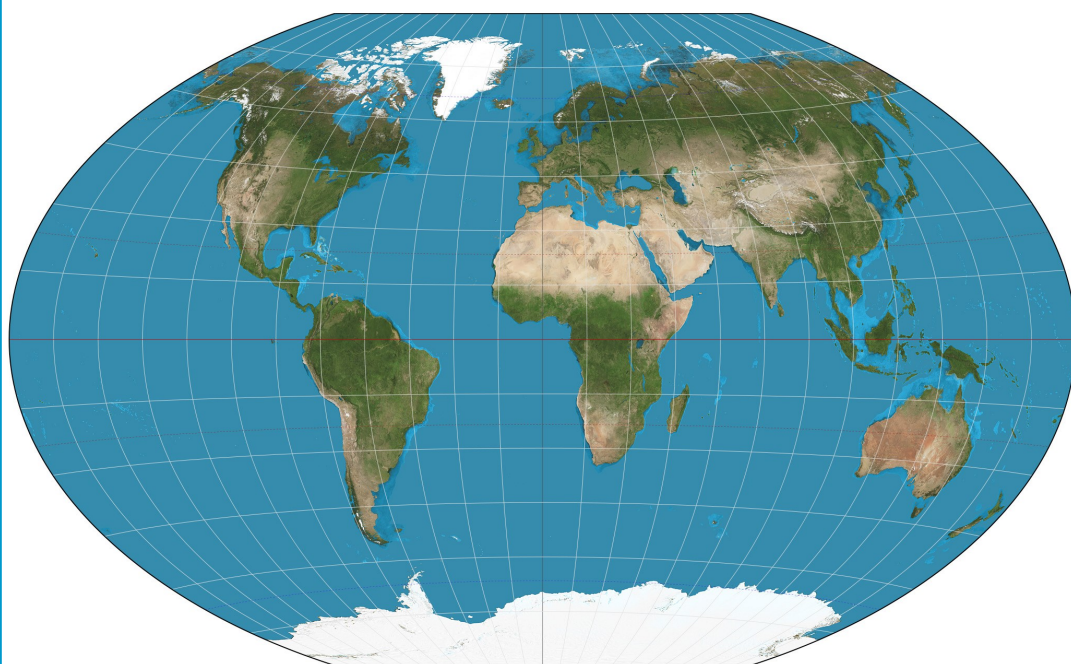
ОБЕДИНЕНИ
ЗА ТЕБ

ОББ
Част от КВС Груп

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Януари 2018 г.

гр. София

- *Годишният темп на растеж на БВП в еврозоната се очаква да остане непроменен на 2,6 % през 2018 г. Процентът на инфлацията се очаква да достигне 1,4 % през 2018 г.*
- *През 2018 г. се очаква растежът на БВП на Обединеното кралство да продължи да се забавя през 2018 г. до 1,4 %, а инфлацията да достигне 2 %*
- *Годишният темп на растеж в САЩ се очаква да бъде 2.4 % до края на 2017 г. и 2.7 % през 2018 г. Американците също очакват инфлацията да бъде 2.8 % през следващата година, по-висока от 2.7 % през декември 2017 г.*
- *За фискалната година от 2018 г. се очаква икономиката на Япония да се увеличи с 1,4 %. Основният ИПЦ за 2018 година се очаква да нарасне с 1,4 %*
- *През 2018 г. БВП на Китай се очаква да нарасне с 6,5 %*
- *На заседанието си от 14 декември 2017 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %. Управителният съвет очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си равнище продължително време и доста отвъд хоризонта на нетните покупки на активи.*
- *Английската централна банка гласува единодушно да задържи лихвения процент на банката с 0,5 % на 14 декември, както се очакваше, след 25-процентно увеличение на предишната среща.*
- *Федералният резерв очаква данъчното законодателство да стимулира растежа, макар степента на последиците остава неясна. Миналия месец Федералният резерв повиши целевия диапазон за лихвения процент на федералните фондове с една четвърт до 1,25-1,5 %, както се очакваше.*
- *Японската централна банка запази основния си краткосрочен лихвен процент на -0,1 % на срещата си през януари 2018 г., както се очакваше.*
- *Китайската народна банка повиши лихвените проценти за операциите на открития пазар с 5 б.т. на 14 декември 2017 г., след като решението на Федералния резерв за затягане на паричната политика.*
- *Суровият петрол нарасна с 0.28 USD / BBL или 0.43 % до 64.82 щатски долара на 24 януари от 64.47 щатски долара на предишната търговска сесия. Брент спадна с 0,01 USD / BBL или 0,01 % до 69,96 щатски долара*
- *На международните пазари стойността на стоманата се е увеличила с 28 юана / тт или с 0,72 % до 3 928 на 24 януари от 3 900 юана през предишната търговска сесия.*
- *Пшеницата се увеличи с 3 USD / BU или 0,71 % до USD 425,03 на 24 януари от USD 421,50 през предишната търговска сесия. Според данните на стоковия борд на София от 19 януари 2018 г. цената на пшеницата е 310 лв. на тон, при царевичата 300 лв. на тон, а за слънчогледа - 580 лв. за тон*

- За януари – ноември 2017 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 2949.7 млн. евро и заема 5,8 % от БВП
- За януари – ноември 2017 г., преките чуждестранни инвестиции в България намаляват с 2,4 % на годишна база до 883.7 млн. евро, като заемат 1,7 % от БВП
- През декември 2017 г. международните резерви на БНБ възлизат на 23,7 млрд. евро и нарастват с 6,6 % на месечна база при спад от 1 % на годишна база
- По данни на НСИ през декември 2017 г. общият показател на бизнес климата се понижава с 1,6 пункта спрямо ноември до 24,4 %. По-неблагоприятен бизнес климат е регистриран в промишлеността, строителството и сектора на услугите, докато в търговията на дребно запазва приблизително равнището си от предходния месец
- През ноември 2017 г. индексът на промишленото производство нараства с 0,3 % на месечна база и с 1,7 % на годишна база
- През ноември 2017 г. продажбите на дребно в България нарастват с 0,3 % на месечна база и с 3,8 % на годишна база
- През ноември 2017 г. строителната продукция в България нараства с 1,4 % на месечна база и със 7,9 % на годишна база
- През декември 2017 г. ИПЦ нараства с 0,4 % на месечна база и с 2,8 % на годишна база
- През ноември 2017 г. общият индекс на производител нараства с 0,6 % на месечна база и с 5,7 % на годишна база
- През ноември 2017 г. индексът на производител на вътрешния пазар нараства с 0,5 % на месечна база и с 5,8 % на годишна база
- През ноември 2017 г. индексът на цените на производител на международния пазар се увеличава с 0,8 % на месечна база и с 5,7 % на годишна база
- През декември 2017 г. регистрираната безработица в България е 7,1 % и намалява с 0,9 процентни пункта на годишна база
- Броят на пренощуващите лица в местата за настаняване през ноември 2017 г. се увеличава със 7,4 % в сравнение със същия месец на 2016 г. и достига 371.6 хил., като е регистрирано увеличение с 9,5 % при българите и с 2,1 % при чужденците
- През ноември 2017 г. пътуванията на български граждани в чужбина са 417.6 хил. и нарастват с 11,8 % на годишна база. Посещенията на чужденци в България са 556.1 хил., или с 6,1 % повече в сравнение с ноември 2016 г.
- През ноември 2017 г. салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 2 385,8 млн. лв. и заема 2,4 % от прогнозния БВП. Очаква се салдото по консолидираната фискална програма на касова основа за 2017 г. да бъде положително в размер на 798,6 млн. лв. или 0,8 % от прогнозния БВП
- Към края на ноември 2017 г. дългът на подсектор „Централно управление“ към края на ноември 2017 г. възлиза на 12 654,4 млн. евро и заема 24,8 % от БВП
- През ноември 2017г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база със 7 % и достигат 84.148 млрд. лв. (85,8 % от БВП). Вътрешният кредит, възлиза на 53.503 млрд. лв. и нараства със 7,3 % на годишна база
- През 2017 г. БФБ – София отчита нарастване на всички борсови индекси. SOFIX приключва 2017 г. на ниво от 677,45 пункта или с ръст от 15,5 %. VGBX40 приключва годината на ниво 132.00 и от-

чита ръст от 18,4 %. BGREIT приключва на ниво от 116.10 пункта като нараства със 7,4 % на годишна база. BGTR30 завършва 2017 г. на ниво от 555.986 пункта и отчита ръст от 21.1 %

- През ноември 2018 г. общият размер на кредитите в банковата система в България нараства с 2,7 % на годишна база и заема 62,2 % от БВП. Депозитите от клиенти нарастват с 4,6 % на годишна база и заемат 83,1 % от БВП

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни	6
Евро зона	6
Обединено Кралство Великобритания	6
САЩ	7
Япония	7
Китай	8
Политика на Централните банки	8
ЕЦБ	8
Централна банка на Англия	9
Федерален резерв на САЩ	9
Централна банка на Япония	10
Народна банка на Китай	10
Международни цени на борсови стоки	10
Петрол	10
Метали	11
Селскостопански продукти	11

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	12
Платежен баланс	12
Преки чуждестранни инвестиции	13
Международни резерви	14
Реален сектор	14
Бизнес климат	14
Индекс на промишленото производство	15
Търговия на дребно	16
Строителство	16
Туризм	17
Безработица	18
Инфлация	18
Общ индекс на цените на производител в промишлеността	19
Фискален сектор	20
Бюджетно салдо	20
Държавен дълг	21
Паричен сектор	22
Капиталов пазар	23
Банков сектор	23
Приложение	25
Дефиниции и методологически бележки	44

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Годишният темп на растеж на БВП в еврозоната се очаква да остане непроменен на 2,6 % през 2018 г. Процентът на инфлацията се очаква да достигне 1,4 % през 2018 г.

През третото тримесечие на 2017 г. икономиката на еврозоната се повиши с 2,6 %, над предварителната оценка от 2,5 % и след възходящия ръст от 2,4 % през предходния период. Това е най-силният темп на разширяване от първото тримесечие на 2011 г., който се засилва главно от потреблението на домакинствата, фиксираните инвестиции и износа. Годишният темп на растеж на БВП в еврозоната се очаква да остане непроменен на 2,6 % през 2018 г. Процентът на инфлацията се очаква да достигне 1,4 % през 2018 г. Сред най-големите икономики в Еврозоната растежът на БВП се повиши в Германия, Франция и Италия и беше непроменен в Испания. Сред най-големите икономики в Еврозоната е най-висок годишен ръст в Германия (1,6 %), следван от Франция (1,2 %), Испания (1,2 %), Италия (1 %), Гърция от 1 % и Ирландия от 0,5 %. Инфлацията на потребителските цени в еврозоната през декември 2017 г. отчита ръст от 1,4 % на годишна база. Цените се повишиха с по-мекото темпо при енергията и непреработените храни. Цените на електроенергията нарастват с 2,9 % на годишна база, като се понижават с 4,7 % през ноември; и цените на непреработените храни се повишават по-леко, с 1,9 %, в сравнение с 2,4 % през предходния месец. Междувременно инфлацията се запазва при услугите (с 1,2 %), нараства при обработените храни (с 2,2 % спрямо 2,1 %) и неенергийните промишлени стоки (с 0,5 % от 0,4 %). Годишната базисна инфлация, която изключва нестабилните цени на енергията, храната, алкохола и тютюна и на база на която ЕЦБ взема политическите си решения, също се задържа на ниво 0,9 % през декември, непроменена спрямо предходния месец. Безработицата в еврозоната спадна до 8,7 % през ноември 2017 г. от 8,8 % през предходния месец, отговаряйки на пазарните очаквания. Това е най-ниската безработица от януари 2009 г. В сравнение с октомври броят на безработните в еврозоната се е понижил с 107 000 на 14 263 млн. Евро. В сравнение с предходната година той е намалял с 1,561 милиона. Като се има предвид Европейският съюз, нивото на безработицата е 7,3 %, което е спад от 7,4 % през предходния месец и от 8,3 % преди година. Това е най-ниският процент, регистриран в ЕС28 от октомври 2008 г. Сред държавите-членки на ЕС най-ниските нива на безработица през ноември са регистрирани в Чешката република (2,5 %), Малта и Германия (и 3,6 %). Най-високи нива на безработица са наблюдавани в Гърция (20,5 % през септември 2017 г.) и Испания (16,7 %). В сравнение с предходната година най-големите намаления са регистрирани в Гърция (20,5 % от 23,2 %), Португалия (8,2 % от 10,5 %), Хърватия (10,4 % от 12,5 %) и Кипър (11 % от 13,1 %).

Обединено Кралство Великобритания

През 2018 г. се очаква растежът на БВП на Обединеното кралство да продължи да се забавя през 2018 г. до 1,4 %, а инфлацията да достигне 2 %

Очаква се растежът на БВП на Обединеното кралство да продължи да се забавя през 2018 г. до 1,4 %, тъй като съкращаването на публичните разходи и несигурността, свързана с Brexit, се отразяват върху икономиката. Все пак, очаква се безработицата да остане близка до равновесния си темп от около 4,5 % в близко бъдеще, въпреки че растежът на заплатите вероятно ще остане нисък, което ще доведе до спад в реалните заплати. Предполага се, че инфлацията ще падне към целта на Bank of England за 2 % през следващата година, облекчавайки натиска върху финансите на домакинствата. Бизнес инвестициите и износет вероятно ще бъдат подкрепени от промяната в глобалния растеж. Лихвените проценти се очаква да се покачат бавно. Тази страница има икономически прогнози за Обединеното кралство, включващи дългосрочни перспективи за следващите десетилетия, плюс средносрочни очаквания за следващите четири тримесечия и краткосрочни пазарни прогнози за следващото освобождаване, засягащи икономиката на Обединеното кралство. Британската икономика нарасна с 1,7 % на годишна база през третото тримесечие на 2017 г., надхвърляйки предварителната оценка от 1,5 % и след възходящата корекция от 1,9 % през предходния период. Все пак това е най-слабият

годишен темп на растеж от първото тримесечие на 2013 г., тъй като потреблението на домакинствата и фиксираните инвестиции нараснаха с по-мек темп. От разходната част разходите за домакинствата нарастват с 1 %, а брутното образуване на основен капитал нарасна с 2,4 %, тъй като ръстът на бизнес инвестициите се понижи до 1,7 % (спрямо 2,5 % през второто тримесечие). Също така държавните разходи нараснаха с 0,3 %, след като през предходния период са се увеличили с 0,6 %. Износът нараства с 8,3 %, след като през второто тримесечие е нараснал с 5,5 %, докато вносът се повишава с 1,3 %, след като се увеличи с 3,8 % през предходния период. В резултат на това търговският дефицит се свива до 7,8 млрд. паунда от 16,8 млрд. паунда през третото тримесечие на 2016 г. Индексът на потребителските цени е 3,1 % през ноември 2018 г. КПП смята, че инфлацията вероятно ще е близо до най-високата си стойност и ще намалее в посока към целта от 2 % в средносрочен план. Процентът на безработицата в Обединеното кралство достигна 42-годишно дъно от 4,3 % през трите месеца до октомври 2017 г., което е непроменено от май до юли и малко над пазарните очаквания от 4,2 %. Броят на безработните продължава да пада, а броят на хората на работа намалява за втори пореден месец.

САЩ

Годишният темп на растеж в САЩ се очаква да бъде 2.4 % до края на 2017 г. и 2.7 % през 2018 г. Американците също очакват инфлацията да бъде 2.8 % през следващата година, по-висока от 2.7 % през декември 2017 г.

Индексът на потребителското доверие в САЩ спадна до 94,4 през януари на 2018 г. от 95,9 през декември 2017 г. Това беше най-ниското отчитане за шест месеца, тъй като потребителите оценяваха по-неблагоприятно настоящите икономически условия на фона на несигурността относно забавеното въздействие на данъчните реформи. Индексът на текущите условия се понижи до 109.2 от 113.8, докато индексите на очакванията на потребителите нараснаха до 84.8 от 84.3. Също така, американците очакват инфлацията да бъде 2,8 % през следващата година, по-висока от 2,7 % през декември. Петгодишните очаквания също се увеличиха до 2,5 % от 2,4 %. Проучването отбелязва трайна стабилност в личните финанси и плановете за покупка, докато благоприятните нива на покупателните условия за домакинските стоки за дълготрайна употреба са се понижали до нивата от предходен период в началото на януари, до голяма степен благодарение на по-малко атрактивното ценообразуване. Данъчната реформа спонтанно се споменава от 34 % от всички респонденти; 70 % от тези, които споменаха данъчната реформа, смятат, че въздействието ще бъде положително, а 18 % заявяват, че това ще бъде отрицателно. Несъответствието между бъдещата оценка на перспективите и широко положителния възглед за данъчната реформа се дължи на несигурността относно забавеното въздействие на данъчните реформи върху потребителите. Част от несигурността е свързана с това, колко намалява или намалява броя на хората, особено домакинствата с високи доходи, които живеят в държави с високи данъци. Близките и дългосрочните очаквания за цените на природния газ се покачиха нагоре в началото на януари, но останаха значително под техния връх. Докато дългосрочното инфлационно очакване остана на средното му равнище от 2017 г., а краткосрочните очаквания за инфлацията се повишиха, потребителите продължиха да остават много оптимистични по отношение на ниската безработица. Потребителските цени в САЩ се увеличиха с 2.1 % на годишна база през декември 2017 г., като се понижиха от 2.2 % през ноември. Данните са по-ниски от пазарните очаквания от 2,2 % при забавяне на цените на бензина и горивата. Броят на американците, подали заявления за обезщетения за безработица, е намалял с 41 хил. До 220 хил. През втората седмица на 2018 г., което е доста под пазарните очаквания от 250 хил. Души. Това е най-малкият брой от 24 февруари 1973 г., когато е бил 218 хиляди.

Япония

За фискалната година от 2018 г. се очаква икономиката на Япония да се увеличи с 1,4 %. Основният ИПЦ за 2018 година се очаква да нарасне с 1,4 %

Японската икономика вероятно ще продължи умереното си разширяване. През фискалната година от 2018 г. вътрешното търсене вероятно ще последва възходящ тренд, като благоприятният цикъл от приходи към разходите ще се запази както в корпоративния, така и в домакинския сектор, на фона на силно настаняването на финансовите условия и основания чрез минали мерки за стимулиране на правителството. Фиксираните инвестиции в бизнеса вероятно ще продължат да се увеличават, благодарение на уязвимите финансови условия, повишените очаквания за растеж и увеличаването на

инвестициите, свързани с Олимпийските игри, както и инвестициите за спестяване на труда за справяне с недостига на работна ръка. Очаква се частната консумация да продължи и с умерена тенденция на нарастване, тъй като заетостта и доходът продължават да се подобряват. Очаква се публичните инвестиции да останат на сравнително високо ниво, което отразява главно търсенето, свързано с олимпийските игри, въпреки че положителните ефекти, произтичащи от предишните мерки за стимулиране, вероятно ще намалее умерено. Междувременно се очаква икономиките в чужбина да продължат да растат с умерени темпове. Очаква се износет да продължи умерената си тенденция на нарастване в края на този растеж в отвъдморските икономики. По отношение на перспективата годишният темп на изменение на индекса на потребителските цени вероятно ще продължи да се покачва и да нарасне до 2 %, главно на фона на подобряването на разликата в производството и на покачването на средно- до дългосрочните - инфлационни очаквания. Сравнявайки текущите прогнози с предходните, прогнозните темпове на нарастване на индекса на потребителските цени са повече или по-малко непроменени. Скоростта на годишната промяна в CPI, достигаща около 2 %, вероятно ще бъде около фискалната 2019 година. Процентът на безработицата в Япония е намалял до 2,7 % през ноември от 2017 г. от 2,8 % през предходните пет месеца и малко под пазарния консенсус от 2,8 %. Това е най-ниската безработица от ноември 1993 г. Междувременно съотношението "работни места към кандидати" е достигнало 1.56 от 1.55 през октомври и е в съответствие с оценките. Сред хората на възраст между 15 и 24 години процентът на безработните е намалял до 4,1 % от 4,5 % през октомври.

Китай

През 2018 г. БВП на Китай се очаква да нарасне с 6,5 %

Китайската икономика нараства с 6,8 % на годишна база през последното тримесечие на 2017 г., което е същото като през предходните три месеца и надхвърля пазарните очаквания от 6,7 %. Отчитайки пълния 2017 г., икономиката нарасна с 6,9 %, далеч над официалната цел от близо 6,5 % и 26 % от нивото от 6,7 % през 2016 г. Силният ръст в промишлеността и износа и устойчивият пазар на недвижими имоти бяха основните двигатели на разширяването. За 2018 г. китайското правителство се стреми към ръст от около 6,5 %, същото като през 2017 г., на фона на усилията за оттегляне, задържане на дългове и финансови рискове. Общият обем на търговията нараства с 14,2 %. Износът се увеличи с 10,8 %, а вносът - с 18,7 %. Потребителските цени на Китай нараснаха с 1,8 % на годишна база през декември на 2017 г., след като през ноември поскърнаха с 1,7 % и малко под пазарния консенсус с 1,9 %. Разходите за нехранителни стоки продължават да се увеличават, а разходите за храна намаляват значително.

Политика на Централните банки

ЕЦБ

На заседанието си от 14 декември 2017 г. Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 0,00 %, 0,25 % и -0,40 %. Управителният съвет очаква основните лихвени проценти на ЕЦБ да се задържат на сегашното си равнище продължително време и доста отвъд хоризонта на нетните покупки на активи

Управителният съвет на ЕЦБ потвърди, че от януари 2018 г. възнамерява да продължи да извършва нетни покупки на активи по програмата за закупуване на активи с месечен темп от 30 млрд. евро до края на септември 2018 г. или след тази дата, ако е необходимо, и във всеки случай, докато не забележи устойчива корекция на тренда на инфлацията в съответствие с неговата инфлационна цел. Ако перспективите станат по-малко благоприятни или ако финансовите условия престанат да бъдат в синхрон с по-нататъшния напредък към устойчива корекция на тренда на инфлацията, Управителният съвет има готовност да увеличи размера и/или продължителността на програмата за закупуване на активи. Евросистемата ще реинвестира погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж, придобити в рамките на програмата за закупуване на активи, дълго след приключването на нетните покупки по програмата, и във всеки случай толкова продължително, колкото е необходимо. Това ще допринесе както за благоприятни условия на ликвидност, така

и за подходяща позиция на паричната политика.

Централна банка на Англия

Английската централна банка гласува единодушно да задържи лихвения процент на банката с 0,5 % на 14 декември, както се очакваше, след 25-процентно увеличение на предишната среща

Комитетът по парична политика също така гласува единодушно да задържи акциите на покупките на държавни облигации в Обединеното кралство на 435 милиарда паунда, а запасите от покупки на корпоративни облигации с нетърговски инвестиции на 10 милиарда лири. Развитието на оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз - и поспециално реакцията на домакинствата, предприятията и цените на активите към тях - остава с най-съществено влияние и е източник на несигурност по отношение на икономическите перспективи. Комитетът отбеляза напредъка в преговорите по член 50 между Обединеното кралство и Европейския съюз. При такива изключителни обстоятелства правомощията на КПП уточняват, че той трябва да балансира всякакви компромиси между скоростта, с която възнамерява да върне инфлацията устойчиво към целта, и подкрепата, която паричната политика предоставя за работните места и активността на икономиката. В тези условия КПП прецени, че е целесъобразно да се затегне леко позицията на паричната политика, за да се върне устойчиво инфлацията към целта, като същевременно се продължи да се предоставя значителна подкрепа за работните места и активността. Комитетът ще следи отблизо развитието на икономическата перспектива, включително въздействието от увеличението на лихвения процент през миналия месец, и е готов да отговори на развитието така, че да осигури устойчива възвръщаемост на инфлацията до целта от 2 %.

Федерален резерв на САЩ

Федералният резерв очаква данъчното законодателство да стимулира растежа, макар степента на последиците остава неясна. Миналия месец Федералният резерв повиши целевия диапазон за лихвения процент на федералните фондове с една четвърт до 1,25-1,5 %, както се очакваше.

Повечето участници потвърдиха подкрепата си за продължаване на постепенното затягане, като отбелязаха, че този подход спомага за балансирането на рисковете за растежа и инфлацията. Федералният резерв очаква умерен ръст на потребителските разходи в близко бъдеще, подкрепени от продължаващата сила на пазара на труда, по-нататъшното подобряване на нетната стойност на домакинствата и повишаване на потребителското доверие. Бизнес контактите в няколко района съобщават за силни продажби преди празниците. Очакванията за данъчната реформа вече са повишават потребителските разходи до известна степен, доколкото тези очаквания са стимулирали увеличението на оценките на активите и нетната стойност на домакинствата. Редица участници изразиха несигурност относно мащаба на въздействието на данъчната реформа върху потребителските разходи. Предложените промени за данъците върху бизнеса, ще доведат до умерен тласък на капиталовите разходи, макар че степента на ефектите е несигурна. Полученото увеличение на капитала може да допринесе за положителни ефекти, свързани с предлагането, включително увеличаване на потенциалната продукция през следващите няколко години. В тези условия фирмите са предпазливи по отношение на увеличаването на капиталовите разходи в отговор на предложените данъчни промени. Увеличаването на паричния поток, което би било резултат от съкращенията на корпоративните данъци, е по-вероятно да бъде използвано за сливания и придобивания или за намаляване на дълга и обратно изкупуване на акции. ФОМС очаква инфлацията постепенно да се върне към дългосрочната цел от 2 %. Измерванията на инфлационните очаквания и пазарните мерки за компенсиране на инфлацията остават ниски, но други устойчиви фактори могат да попречат на инфлацията, което би довело до предизвикателства пред Комитета за насърчаване на възвръщаемостта на инфлацията до 2 % в средносрочен план. Смущенията и възстановяването, свързани с урагана, засягат икономическата активност, заетостта и инфлацията през последните месеци, но не са променили съществено перспективите пред националната икономика. Очаква се постепенното адаптиране на позицията на паричната политика, като икономическата активност ще се разширява умерено, а условията на пазара на труда ще останат силни. Очакванията са инфлацията на 12-месечна база да остане малко под 2 % в близко бъдеще. Краткосрочните рискове за икономическите перспективи са почти балансираны, развитието на инфлацията ще бъде наблюдавано внимателно.

Централна банка на Япония

Японската централна банка запази основния си краткосрочен лихвен процент на -0,1 % на срещата си през януари 2018 г., както се очакваше.

Политиците също запазиха целта си за доходност от 10-годишни държавни облигации около 0 % и предложиха по-оптимистична представа за инфлационните очаквания. Що се отнася до размера на JGB, които ще бъдат закупени, Банката ще извърши покупка годишен темп на нарастване от около 80 трилиона йени.

Централната банка на Япония също така реши с единодушие да закупи фондове, търгувани на борсата (ETFs) и инвестиционни тръстове за инвестиции в недвижими имоти в Япония (J-REITs), така че неизплатените им суми да се увеличават с годишни темпове, съответно от около 6,0 трилиона йени и около 90 милиарда йени. Що се отнася до CP и корпоративните облигации, Японската централна банка ще запази неизплатените си суми съответно на ниво от 2,2 трлн. йени и 3,2 трлн. йени. Междувременно в тримесечен преглед на прогнозите, Централната банка запази основната си прогноза за CPI за фискалната 2017 г. на 0,8 %. Очаква се средносрочните и дългосрочните инфлационни очаквания да се повишат, тъй като фирмите постепенно се пренасочват към повишаване на заплатите и цените. Очакванията са инфлацията да достигне 2 %, през 2019 година. Централната банка запазва прогнозата за растеж на икономиката на 1.4 % за 2018 г.

Народна Банка на Китай

Китайската народна банка повиши лихвените проценти за операциите на открития пазар с 5 б.т. на 14 декември 2017 г., след като решението на Федералния резерв за затягане на паричната политика.

Процентът на 7-дневните обратни репо споразумения бе увеличен до 2.5 %, а за 28-дневния обменен курс на обратно изкупуване бе увеличен до 2.8 %. Това беше третото увеличение за репо сделки тази година след ход през март, който последва повишение на Федералния резерв. В същото време Народната банка на Китай повиши лихвения процент за едногодишния си средносрочен кредитен инструмент (МЛФ) с 5 б.т. до 3.25 %. "Корекцията нагоре отразява търсенето и предлагането на пазара и е нормална пазарна реакция на увеличението на лихвените проценти на Федералния резерв" посочва Централната банка на Китай.

Международни цени на борсови стоки

Петрол

Суровият петрол нарасна с 0.28 USD / BBL или 0.43 % до 64.82 щатски долара на 24 януари от 64.47 щатски долара на предишната търговска сесия. Брент спадна с 0,01 USD / BBL или 0,01 % до 69,96 щатски долара

Цените на петрола продължават да вървят нагоре, подкрепени както от икономическия растеж, така и от заявката, че дори и след 2018 г. ще има сътрудничество между Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) и страните извън картела за поддържане на цените на черното злато. Фючърсите върху американския лек суров петрол с доставка през март поскъпнаха с 0,57 % до 63,87 долара за барел. При сорта Брент повишението е с 0,42 % до 69,32 долара за барел, като това ниво е близо до тригодишния връх от 70,37 долара за барел.

Икономическите перспективи и по-студеното от обикновено време доведоха до засилване на търсенето на петрол, оказвайки влияние върху намаляването на запасите. Очаква се пазарът ще бъде балансиран през по-голямата част от годината, като запасите биха могли да се повишават през четвъртото тримесечие на 2018 г. Очакванията за средните цени са да бъдат около 60 долара за барел за американския лек суров петрол и 65 долара за барел за сорта Брент. В дългосрочен план обаче инвеститорите се подготвят за големи промени в търсенето на петрол заради възхода на електрическите превозни средства. Очакванията са, че пикът в търсенето на черно злато ще бъде достигнат до 2030 г., а след това до 2050 г. електрическите автомобили постепенно ще изместят конвенционалните.

Метали

На международните пазари стойността на стоманата се е увеличила с 28 юана / тт или с 0,72 % до 3 928 на 24 януари от 3 900 юана през предишната търговска сесия.

Цените на стоманата отново се увеличиха тази година след спада в цените в края на 2016 г. и началото на 2017 г. Оттогава цените се запазиха стабилни поради несигурността по отношение на общия пазар на стомана. Китайското търсене на стомана се оказа силна в началото на четвъртото тримесечие, което подкрепи по-високите цени на стоманата. Организацията за изкупуване ще иска да имат предвид, че търсенето на стомана в Китай остава най-силната в световен мащаб, което представлява увеличение от повече от 10,9 % от 2000 до 2016 г., според World Steel Dynamics. Китайците изнасят рекорден тонаж през 2017 г. Задълженията и китайските икономически стимули подкрепиха търсенето на стомана. Световната Steel Dynamics обаче прогнозира по-слабо търсене за 2018 г. Докато китайският икономически стимул спомогна за възстановяването на този вътрешен пазар на стомана, стимулирането на допълнителното търсене на стомана стана още по-предизвикателно. За мярката за стимулиране на стимулите, използвана за стимулиране на инвестициите, се изразходва по-малко стомана. Ето защо един от начините, по които Китай може да поддържа ръста на стоманата, е нейната продуцентска общност да стане по-печеливша. Китайският "дъмпинг на стоманата" или практиката да се поддържа изкуствено ниска цена, за да се стимулира конкуренцията, се превърна в основна грижа за търговската политика на Тръмп. Министерството на търговията на САЩ от известно време обмисля дали да въведе високи мита върху вноса на стомана и алуминий от Китай. Подобни сурови търговски мерки от страна на Вашингтон ще доведат до сериозен трус, но и нови възможности на фондовите пазари. Очакванията са Пекин в крайна сметка да се съгласи с исканията на Вашингтон. Китай не би жертвал търговията със САЩ, само за да произведе нискокачествен материал, който ще замърси и без това мръсния въздух в страната. На международните пазари стойността на стоманата се е увеличила с 28 юана / тт или с 0,72 % до 3 928 на 24 януари от 3 900 юана през предишната търговска сесия. Цената на оловото е намаляла с 24 USD / МТ или с 0,92 % до 2,619 щатски долара. Никелът е нараснал с 257.50 USD / МТ или с 2.07 % до 12 723.50 щатски долара. Цената на ламарината се повиши с 170 USD / МТ или 0.83 % до 20 710 щатски долара на 23 януари от 20 750 щатски долара на предишната търговска сесия. Медта се повиши с 0.05 USD / LB или 1.46 % до 3.15 щатски долара на 24 януари от 3.11 щатски долара на предишната търговска сесия.

Селскостопански продукти

Пшеницата се увеличи с 3 USD / BU или 0,71 % до USD 425,03 на 24 януари от USD 421,50 през предишната търговска сесия. Според данните на стоковия борд на София от 19 януари 2018 г. цената на пшеницата е 310 лв. на тон, при царевичата 300 лв. на тон, а за слънчогледа - 580 лв. за тон

През януари 2018 г. на повечето от основните зърнени контракти по световните борсови пазари се повишават леко. В Чикаго пшеницата се покачи с 3.38 долара до 159.61 щд/тон, във Франция, Украйна и Русия котировките са единодушно също нагоре с 1 евро, 2 долара и 1 долар до съответно 159.00 евро/тон, 194.00 и 198.00 щд/тон. При царевичата промяната в цените също върви нагоре - в САЩ плюс 1 долар до 163.00 щд/тон, във Франция нямаше промяна (155.00 евро/тон), а в Аржентина отбелязват плюс 6 долара до 166.00 щд/тон. Рапицата е единствената, която продължи движението надолу с минус 3.50 евро в Европейския съюз /Europext/ до цена от 341.25 евро/тон. Ечемикът във Франция се търгуваше на горе с плюс 3 евро до 160.00 евро/тон. В Ротердам нерафинираното слънчогледово олио също се повиши с 10 долара и сега цената му е 790.00 щд/тон, а рафинираната захар в Лондон, едвам помръдна с плюс 0.70 долара до 353.80 щд/тон. По данни на Софийска стокова борса АД цените на контрактите предлагат леки флукуации - хлебната пшеница от място се търсеше на 280.00-285.00 лв/т, предлагането е близо – 300.00-310.00 лв/тон. Фуражна пшеница се предлага на 300.00 лв/т, а търсенето е на 275.00 лв/тон, новото е търсене DAP в чували на цена 400.00 лв/тон. Царевичата се движи в подобен диапазон – 275.00-280.00 лв/т „купува“ и 295.00-300.00 лв/т „продава“. При маслодайния слънчоглед търсенето за биологично сертифициран остава на 800.00 лв/тон, предложенията също остават на 1050.00 лв/тон. Няма промяна и при търсенето на маслодаен слънчоглед от място, като купувачите са на 540.00-550.00, а продавачите на 570.00-580.00 лв/тон. Всички цени са без ДДС.

БЪЛГАРИЯ

ВЪНШЕН СЕКТОР

Платежен баланс

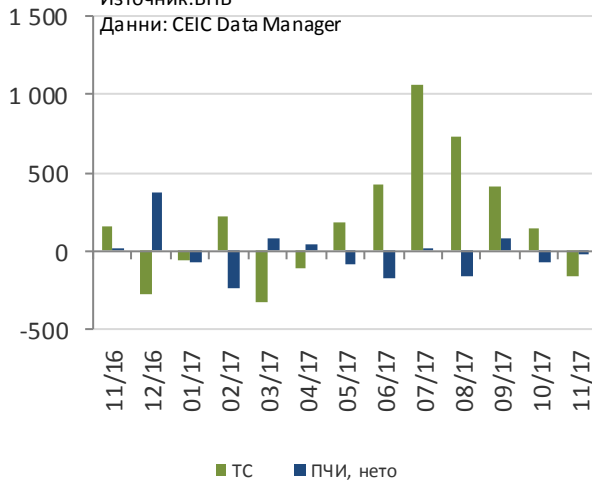
За януари – ноември 2017 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 2949.7 млн. евро и заема 5,8 % от БВП

По данни на БНБ текущата и капиталова сметка е отрицателна и възлиза на 103.4 млн. евро при излишък от 197.2 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 2949.7 млн. евро (5,8 % от БВП) при излишък от 3879.8 млн. евро (8,1 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. За ноември 2017 г. салдото по текущата сметка е отрицателно и възлиза на 155.2 млн. евро при излишък от 162.4 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 2523.1 млн. евро (4,9 % от БВП) при излишък от 2835.9 млн. евро (5,9 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. Търговското салдо за ноември 2017 г. е отрицателно в размер на 301.6 млн. евро при дефицит от 75.2 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 1563.2 млн. евро (3,1 % от БВП) при дефицит от 829 млн. евро (1,7 % от БВП) за същия период на 2016 г. Износът на стоки е 2348.8 млн. евро за ноември 2017 г., като се повишава с 201.9 млн. евро (9,4 %) в сравнение с този за ноември 2016 г. (2146.8 млн. евро). За януари – ноември 2017 г. износът е 23 797.2 млн. евро (46,7 % от БВП), като нараства с 2725 млн. евро (12,9 %) в сравнение с този за същия период на 2016 г. (21 072.2 млн. евро, 43,8 % от БВП). Износът за януари – ноември 2016 г. нараства на годишна база с 4,2 %. Вносът на стоки за ноември 2017 г. е 2650.3 млн. евро, като нараства с 428.3 млн. евро (19,3 %) спрямо ноември 2016 г. (2222.1 млн. евро). За януари – ноември 2017 г. вносът е 25 360.4 млн. евро (49,7 % от БВП), като се увеличава с 3459.2 млн. евро (15,8 %) спрямо същия период на 2016 г. (21 901.3 млн. евро, 45,5 % от БВП). Вносът за януари – ноември 2016 г. намалява на годишна база с 2,7 %. Салдото по услугите е положително в размер на 72.6 млн. евро при положително салдо от 99.8 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е положително в размер на 2959.1 млн. евро (5,8 % от БВП) при положително салдо от 3033.8 млн. евро (6,3 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) за ноември 2017 г. е положително в размер на 11.9 млн. евро при отрицателно салдо от 46 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е отрицателно в размер на 348.2 млн. евро (0,7 % от БВП) при отрицателно салдо от 900.5 млн. евро (1,9 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 61.9 млн. евро при положително салдо от 183.9 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е положително в размер на 1475.5 млн. евро (2,9 % от БВП) при положително салдо от 1531.7 млн. евро (3,2 % от БВП) за същия период на 2016 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 51.8 млн. евро при положителна стойност от 34.8 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. капиталовата сметка е положителна – 426.5 млн. евро (0,8 % от БВП), при положителна стойност от 1043.9 млн. евро (2,2 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. Финансовата сметка за ноември 2017 г. е отрицателна в размер на 85.8 млн. евро при положителна стойност от 590.4 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. финансовата сметка е положителна – 1814.8 млн. евро (3,6 % от БВП), при положителна стойност от 4158.6 млн. евро (8,6 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е отрицателно в размер на 22.9 млн. евро при положително салдо от 7.6 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е отрицателно в размер на 619.1 млн. евро (1,2 % от БВП) при отрицателно

Платежен баланс

EUR млн.

Източник: БНБ
Данни: CEIC Data Manager

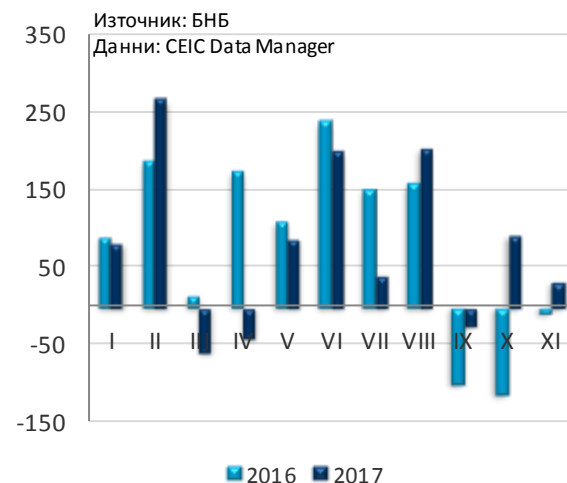
салдо от 708.5 млн. евро (1,5 % от БВП) за същия период на 2016 г. Преките инвестиции – активи се повишават с 16 млн. евро при увеличение с 27.2 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те се увеличават с 357.7 млн. евро (0,7 % от БВП) при ръст от 503.2 млн. евро (1 % от БВП) за същия период на 2016 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват с 38.8 млн. евро при повишение с 19.6 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те нарастват с 976.7 млн. евро (1,9 % от БВП) при увеличение с 1211.7 млн. евро (2,5 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 345.2 млн. евро при положителна стойност от 246.3 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е положително в размер на 2337.4 млн. евро (4.6 % от БВП) при отрицателно салдо от 897.8 млн. евро (1.9 % от БВП) за същия период на 2016 г. Портфейлните инвестиции – активи за ноември 2017 г. се повишават със 180.5 млн. евро при увеличение със 198 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те се повишават с 1492.9 млн. евро (2.9 % от БВП) при увеличение с 504.7 млн. евро (1 % от БВП) за същия период на 2016 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за ноември 2017 г. намаляват със 164.7 млн. евро при понижение с 48.3 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. портфейлните инвестиции – пасиви се понижават с 844.5 млн. евро (1,7 % от БВП) при увеличение с 1402.4 млн. евро (2,9 % от БВП) за същия период на 2016 г. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на 394.9 млн. евро при положително салдо от 12 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. салдото е положително в размер на 1680.3 млн. евро (3,3 % от БВП) при положително салдо от 2767.3 млн. евро (5,7 % от БВП) за януари – ноември 2016 г. Други инвестиции – активи се понижават със 193.7 млн. евро при намаление с 51.8 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те се повишават с 1879.8 млн. евро (3,7 % от БВП) при увеличение с 2001.6 млн. евро (4,2 % от БВП) за същия период на 2016 г. Други инвестиции – пасиви за ноември 2017 г. се повишават с 201.2 млн. евро при намаление с 63.8 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те нарастват със 199.6 млн. евро (0,4 % от БВП) при понижение със 765.7 млн. евро (1,6 % от БВП) за същия период на 2016 г. Резервните активи на БНБ се понижават с 3.2 млн. евро през отчетния месец при увеличение с 302.4 млн. евро за ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. те намаляват с 1571.6 млн. евро (3,1 % от БВП) при увеличение с 3016.2 млн. евро (6,3 % от БВП) за същия период на 2016 г. Статия Грешки и пропуски, нето е положителна в размер на 17.6 млн. евро при положителна стойност от 393.2 млн. евро за ноември 2016 г. По предварителни данни за януари – ноември 2017 г. статията е отрицателна в размер на 1134.9 млн. евро (2,2 % от БВП) при положителна стойност от 278.8 млн. евро (0,6 % от БВП) за същия период на 2016 г.

Преки чуждестранни инвестиции

За януари – ноември 2017 г., преките чуждестранни инвестиции в България намаляват с 2,4 % на годишна база до 883.7 млн. евро, като заемат 1,7 % от БВП

По предварителни данни на БНБ преките инвестиции в страната за януари – ноември 2017 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, възлизат на 883.7 млн. евро (1,7 % от БВП), като са по-ниски с 21.5 млн. евро (2,4 %) спрямо януари – ноември 2016 г. (905.2 млн. евро, 1,9 % от БВП). През ноември 2017 г. те нарастват с 32.2 млн. евро, при намаление със 7.6 млн. евро за ноември 2016 г. Дяловиият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) възлиза на 153.9 млн. евро за януари – ноември 2017 г. Той е по-нисък с 389.2 млн. евро от дяловия капитал за януари – ноември 2016 г., който е в размер на 543.1 млн. евро. Нетните постъпления от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са 10.8 млн. евро, при 63.1 млн. евро за януари – ноември 2016 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Русия (5.7 млн. евро, 53.1 % от общия размер за януари – ноември 2017 г.), Германия (1.2 млн. евро, 11.3 %) и Украйна (1.1 млн. евро, 10,5 % от общия размер за периода). По предварителни данни, статия Реинвестиране на печалба

Преки инвестиции:
EUR млн. Януари - Ноември 2016/2017

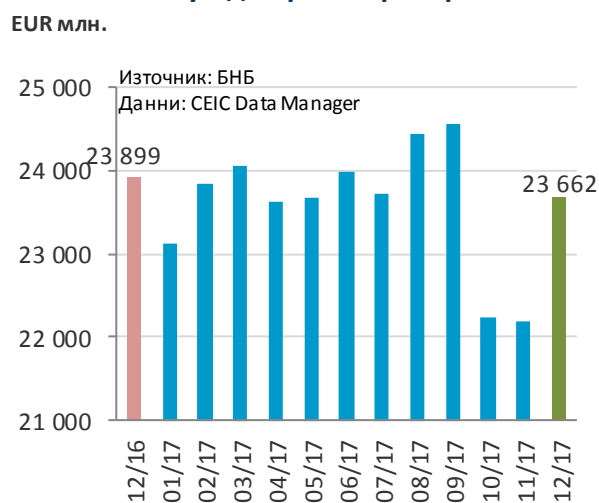
(показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) възлиза на 28 млн. евро за януари – ноември 2017 г., при 420.2 млн. евро за януари – ноември 2016 г. За януари – ноември 2017 г. подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е в размер на 701.9 млн. евро, при отрицателна стойност от 58.1 млн. евро за януари – ноември 2016 г. Най-големите нетни преки инвестиции в страната за януари – ноември 2017 г. са от Холандия (735.7 млн. евро), Швейцария (126.7 млн. евро) и Германия (68.2 млн. евро). По предварителни данни преките инвестиции в чужбина за януари – ноември 2017 г. нарастват с 264.6 млн. евро, при увеличение със 196.7 млн. евро за януари – ноември 2016 г. През ноември 2017 г. те се повишават с 9.4 млн. евро.

Международни резерви

През декември 2017 г. международните резерви на БНБ възлизат на 23,7 млрд. евро и нарастват с 6,6 % на месечна база при спад от 1 % на годишна база

По данни на БНБ през декември 2017 г. международните резерви на БНБ възлизат на 46,3 млрд. лева (23,78 млрд. евро) и нарастват с 6,6 % на месечна база при спад от 1 % на годишна база. Нарастването на международните резерви се дължи на увеличаването на задълженият към банки с 3,5 млрд. лева за период от един месец. Допълнително, ръст от 0,8 млрд. лева е отчетен и парите извън банки. В актива на баланса на управление „Емисионно“ е отчетен ръст при парите в брой и депозитите във валута от 28,2 % на месечна база или 4,6 млрд. лева. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на международните резерви към краткосрочния външен дълг е висока и възлиза на 306.8 % през октомври 2017 г. спрямо 326 % за септември 2017 г. и 321.6 % през декември 2016 г. По прогнозни данни съотношението за декември 2017 г. се очаква да надхвърли 326 %.

Чуждестранни резерви

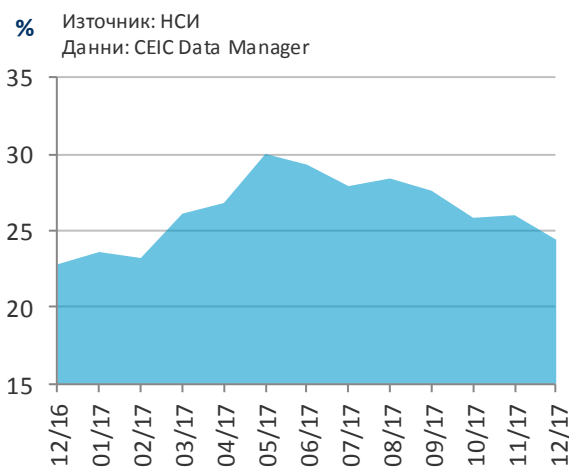
РЕАЛЕН СЕКТОР

Бизнес климат

По данни на НСИ през декември 2017 г. общият показател на бизнес климата се понижава с 1,6 пункта спрямо ноември до 24,4 %. Понеприятен бизнес климат е регистриран в промишлеността, строителството и сектора на услугите, докато в търговията на дребно запазва приблизително равнището си от предходния месец.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ намалява с 1.9 пункта до 28,4 %, което се дължи на порезервираните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата отчита намаление и на осигуреността на производството с поръчки от чужбина, което е съпроводено и с понижени очаквания за дейността на предприятията през следващите три месеца. Несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила остават основните пречки за развитието на бизнеса в сектора, като през декември вторият фактор бележи нов дългосрочен максимум (31,4 %) от 2003 г. насам. По отношение на

Общ показател на бизнес климата

продажните цени в промишлеността преобладаващите очаквания на мениджърите са те да останат без промяна през следващите три месеца.

Строителство. През декември съставният показател „бизнес климат в строителството“ спада с 3,5 пункта до 19 % в резултат на по-неблагоприятните оценки и очаквания на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията. Според тях получените нови поръчки през последния месец намаляват, като и прогнозите им за дейността през следващите три месеца са песимистични. Основните фактори, затрудняващи предприятията, продължават да са несигурната икономическа среда, конкуренцията в бранша и недостигът на работна сила, като анкетата отчита отслабване на негативното влияние на първите два фактора. Относно продажните цени в строителството по-голяма част от мениджърите очакват запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ запазва приблизително нивото си от ноември от 40,1 %. Оценките на търговците на дребно за настоящото бизнес състояние на предприятията и прогнозите им за развитието на техния бизнес през следващите шест месеца остават благоприятни. Относно обема на продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца обаче очакванията им се влошават. Основният проблем за дейността в сектора отново е свързан с конкуренцията в бранша. На второ и трето място са недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда, макар че през последния месец се наблюдава намаление на неблагоприятното им въздействие. По отношение на продажните цени очакванията на търговците са за известно увеличение през следващите три месеца.

Услуги. През декември съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ се понижава с 0.9 пункта до 13,2 % главно поради изместване на очакванията на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца от „по-добро“ към запазване на „същото“. Най-сериозните затруднения за развитието на бизнеса продължават да са свързани с конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда. По-голяма част от мениджърите предвиждат продажните цени в сектора да останат без промяна през следващите три месеца.

Индекс на промишлено производство

През ноември 2017 г. индексът на промишленото производство нараства с 0,3 % на месечна база и с 1,7 % на годишна база

По предварителни данни на НСИ през ноември 2017 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, нараства с 0,3 % в сравнение с октомври 2017 година. През ноември 2017 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,7 % спрямо съответния месец на 2016 година. През ноември 2017 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1,3 %, и в преработващата промишленост - с 0,5 %, а намаление е отчетено в добивната промишленост - с 3,3 %. По-значителен ръст в преработващата промишленост се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с 18,2 %, производството на лекарствени вещества и продукти и ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 14,6 %, производство на текстил и изделия от текстил, без облекло и производството на облекло - по 5,2 %. Спад е регистриран при: производството на напитки - със 7,5 %, производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 5,7 %, производството на тютюневи изделия - с 4,1 %, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - с 2,3 %. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 4,6 %, а спад е регистриран в добивната промишленост - със 7,4 %, и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 4,6 %. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с

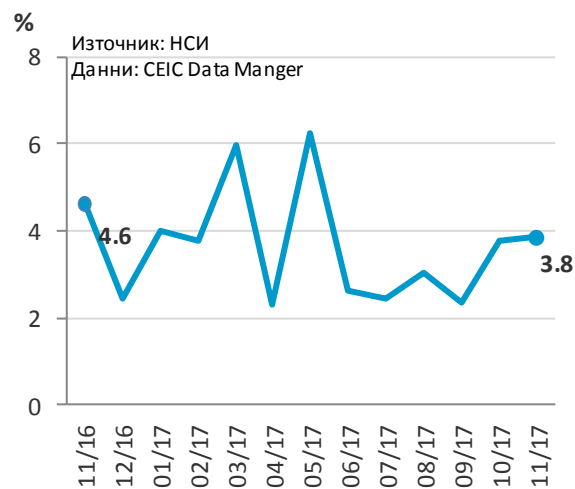
43,2 %, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 15,6 %, производството на лекарствени вещества и продукти - с 14,1 %, производството на химични продукти - с 13,2 %. Намаление е отчетено при: производството на тютюневи изделия - с 20,8 %, производството на напитки - с 11,9 %, производството на мебели - с 10,4 %, печатната дейност и възпроизвеждането на записани носители - със 7,7 %.

Търговия на дребно

През ноември 2017 г. продажбите на дребно в България нарастват с 0,3 % на месечна база и с 3,8 % на годишна база

По предварителни сезонно изгладени данни през ноември 2017 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0,3 % спрямо предходния месец. През ноември 2017 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 3,8 % в сравнение със същия месец на предходната година. През ноември 2017 г. се наблюдава по-значително увеличение на оборота спрямо предходния месец при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 3,7 %, търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 2,4 %, търговията на дребно с разнообразни стоки - с 1,8 %, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 1,7 %, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1,4 %. Намаление е отбелязано само при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 2,8 %. През ноември 2017 г. в сравнение със същия месец на 2016 г. оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно с разнообразни стоки - със 17,0 %, търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 11,2 %, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 8,8 %. Спад е регистриран при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 13,9 %.

Индекс на оборота "Търговия на дребно", % изменение на годишна база

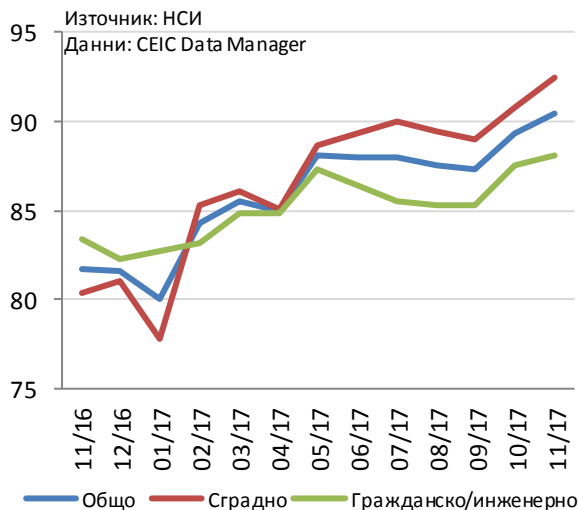

Строителство

През ноември 2017 г. строителната продукция в България нараства с 1,4 % на месечна база и със 7,9 % на годишна база

По предварителни данни на НСИ през ноември 2017 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,4 % над равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват увеличение от 7,9 % на строителната продукция през ноември 2017 г. в сравнение със същия месец на 2016 година. През ноември 2017 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е над равнището от предходния месец, като продукцията от сградното строителство нараства с 1,9 %, а от гражданското/инженерното строителство - с 0,6 %. На годишна база ръстът на строителната продукция през ноември 2017 г., изчислен от календарно изгладени данни, се определя от положителния темп при сградното строителство, където увеличението е с 12,2 %, а при гражданското/инженерното строителство - с 2,8 %.

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни

Туризъм

Броят на пренощувалите лица в местата за настаняване през ноември 2017 г. се увеличава със 7,4 % в сравнение със същия месец на 2016 г. и достига 371.6 хил., като е регистрирано увеличение с 9,5 % при българите и с 2,1 % при чужденците

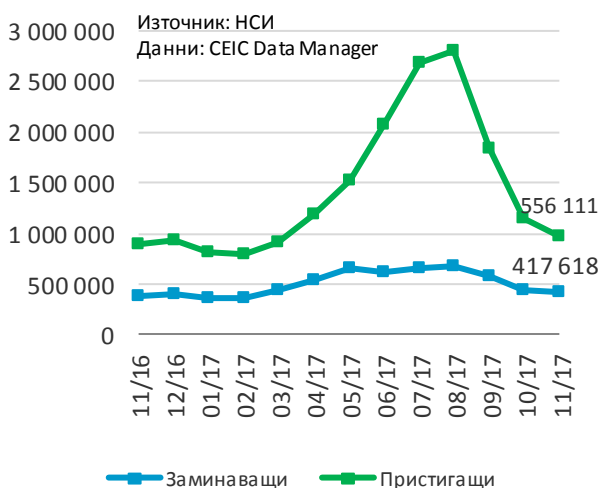
По данни на НСИ през ноември 2017 г. в България са функционирали 1 787 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 52.3 хил., а на леглата - 106.3 хиляди. В сравнение с ноември 2016 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, намалява с 1,3 %, а на леглата в тях - с 0,6 %. Общият брой на нощувките във всички места за настаняване, регистрирани през ноември 2017 г., е 711.3 хил., или с 10,5 % повече в сравнение със същия месец на предходната година, като най-голямо увеличение на нощувките (със 17,8 %) се наблюдава в местата за настаняване с 4 и 5 звезди.

През ноември 2017 г. в хотелите с 4 и 5 звезди са реализирани 68,2 % от общия брой нощувки на чужди граждани и 37,4 % - на българи. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 20,9 % от нощувките на чужди граждани и 29,1 % - на българи, докато в останалите места за настаняване (с 1 и 2 звезди) те са съответно 10,9 % и 33,5 %. Броят на пренощувалите лица в местата за настаняване през ноември 2017 г. се увеличава със 7,4 % в сравнение със същия месец на 2016 г. и достига 371.6 хил., като е регистрирано увеличение с 9,5 % при българите и с 2,1 % при чужденците. Българските граждани, нощували в местата за настаняване през ноември 2017 г., са 270.8 хил. и са реализирали средно по 1,8 нощувки. Чуждите граждани са 100.8 хил., като 68,8 % са нощували в хотели с 4 и 5 звезди и са реализирали средно 2,1 нощувки. Общата заетост на леглата в местата за настаняване през ноември 2017 г. е 22,9 %, като се увеличава с 2,1 процентни пункта в сравнение с ноември 2016 година. Най-висока е заетостта на леглата в хотелите с 4 и 5 звезди – 30,3 %, следват местата за настаняване с 3 звезди – 21,9 %, и с 1 и 2 звезди – 16,6 %. Приходите от нощувки през ноември 2017 г. достигат 37.5 млн. лв., или с 12,5 % повече в сравнение с ноември 2016 година. Регистрирано е увеличение на приходите както от български граждани - с 14,7 %, така и от чужди граждани - с 9,8 %.

През ноември 2017 г. пътуванията на български граждани в чужбина са 417.6 хил. и нарастват с 11,8 % на годишна база. Посещенията на чужденци в България са 556.1 хил., или с 6,1 % повече в сравнение с ноември 2016 г.

По данни на НСИ пътуванията на български граждани в чужбина през ноември 2017 г. са 417.6 хил. или с 11,8 % над регистрираните през ноември 2016 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към Обединеното кралство - с 22,2 %, Германия - с 21,6 %, Турция - с 16,0 %, Сърбия - с 13,5 %, Австрия - с 10,7 %, Италия - с 6,2 %, Испания - с 4,9 %, бившата югославска република Македония - с 3,3 %, и други. Същевременно намаляват пътуванията към Франция - с 5,7 %, Румъния - с 4,3 %, Гърция - с 0,3 %, и други. В сравнение с ноември 2016 г. е регистрирано увеличение при пътуванията по всички наблюдавани цели: със служебна цел - с 16,3 %, с други цели - с 10,4 %, и с цел почивка и екскурзия - с 9,8 %. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през ноември 2017 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) – 46,2 %, следвани от пътуванията със служебна цел – 27,8 %, и пътуванията с цел почивка и екскурзия – 26,0. През ноември 2017 г. повечето пътувания на български граждани са направени до: Турция - 109,1 хил., Гърция - 74,6 хил., Румъния - 41,3 хил., Сърбия - 31,9 хил., Германия - 21,2 хил., Бивша югославска република Македония - 21,1 хил., Италия - 15.3 хил., Австрия - 14.0 хил., Великобритания - 13.6 хил., Испания - 10.4 хил. През ноември 2017 г. посещенията на чужденци в България са 556.1 хил., или с 6,1 % повече в сравнение с ноември 2016 година. Регистрирано е увеличение при всички наблюдавани цели: със служебна цел - с 11,5 %, с цел почивка и екскурзия - с 9,8 %, и с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - с 1,3 %. Транзитните преминавания през страната са 28,2 % (156.6 хил.) от всички посещения на чужденци в България. От общия брой чужденци, посетили България през ноември 2017 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 56,0 %, или с 5,0 % повече в сравне-

Общо пристигащи/заминаващи

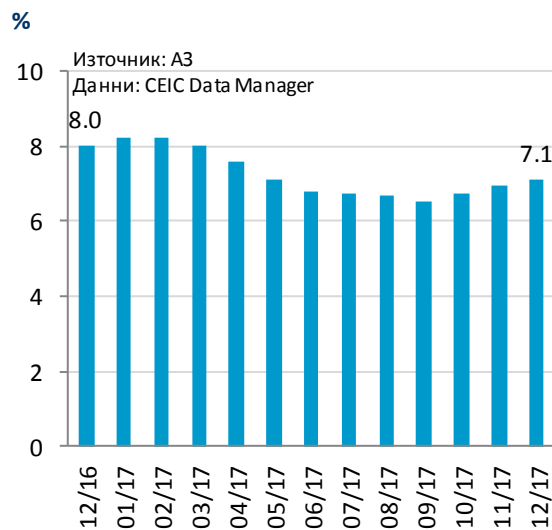
ние със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Полша - с 11,6 %, Гърция - с 6,5 %, Румъния - с 6,3 %, Обединеното кралство - с 5,5 %, Испания - с 0,8 %, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани от Франция - със 7,2 %, Австрия - с 4,8 %, Италия - с 2,7 %, Германия - с 2,3 %, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ - с 8,3 %, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Сърбия - с 14,3 %. През ноември 2017 г. преобладава делът на посещенията с други цели – 45,5 %, следвани от посещенията с цел почивка и екскурзия - 32,8 %, и със служебна цел – 21,7 %. През ноември 2017 г. най-много посещения в България са били направени от: Румъния - 128,4 хил., Гърция - 96,9 хил., Турция - 89,5 хил., Бивша югославска република Македония - 41,8 хил., Сърбия - 40,9 хил., Германия - 17,0 хил. 14,6 хил., Великобритания - 10,0 хил., Италия - 8,7 хил. и Франция - 6,9 хил.

Безработица

През декември 2017 г. регистрираната безработица в България е 7,1 % и намалява с 0,9 процентни пункта на годишна база

По данни на Агенцията по заетостта през декември 2017 г. равнището на регистрираната безработица в България е 7,1 %, като в сравнение със същия месец на предходната година равнището ѝ се понижава с 0,9 процентни пункта. Спрямо ноември 2017 г. се отчита минимално нарастване на безработицата с 0,2 процентни пункта. Средномесечното равнище на безработицата в България през 2017 година е било от 7,2 %, като това е най-ниското равнище за последните 9 години. За сравнение през 2016 г. средномесечното равнище на безработицата е било 8,7 %, което означава, че само в рамките на последните 12 месеца нивото на безработица се е понижило с 1,5 %. В края на 2017 г. в бюрата по труда са били регистрирани 232 066 безработни. На годишна база броят им се е понижил с близо 29 000 души или с 11,1 %. Новорегистрираните безработни през декември 2017 г. са 26 348 лица, като от тях 583 са били неактивни, т.е. не са били нито заети, нито учащи и не са търсили работа. Броят на активираните от медиаторите и техните партньори от началото на годината достига 12 146 лица. Месечните данни сочат, че на работа през декември са постъпили 12 681 лица. Значителен е делът на устроените в реалната икономика - 90,7 % от общо постъпилите на работа. В същото време на първичния пазар са заявени 7674 работни места. Над две трети от тях са заявени от частния сектор (75,1 %), като най-много свободни работни места на първичния пазар в бюрата по труда са заявени от сферата на следните икономически дейности: преработващата промишленост (2513); търговията (1196); хотелиерството и ресторантьорството (646); административните и спомагателните дейности (515); държавното управление (512); образованието (395); транспорта, складирането и пощите (306) и други. Според Агенцията по заетостта най-търсените професии по заявените работни места в бюрата по труда през декември 2017 г. са в сферата на персоналните услуги (бармани, сервитьори, готвачи и т.н.); квалифицираните работници по производство на храни, облекло, дървени изделия и сродните на тях; продавачите; операторите на стационарни машини и съоръжения; работниците в добивната и преработващата промишленост, строителство и транспорта; работниците по събиране на отпадъци и сродни на тях; преподавателите и др.

Равнище на безработица

Инфлация

През декември 2017 г. ИПЦ нараства с 0,4 % на месечна база и с 2,8 % на годишна база

По данни на НСИ Индексът на потребителските цени за декември 2017 г.

Инфлация на годишна база

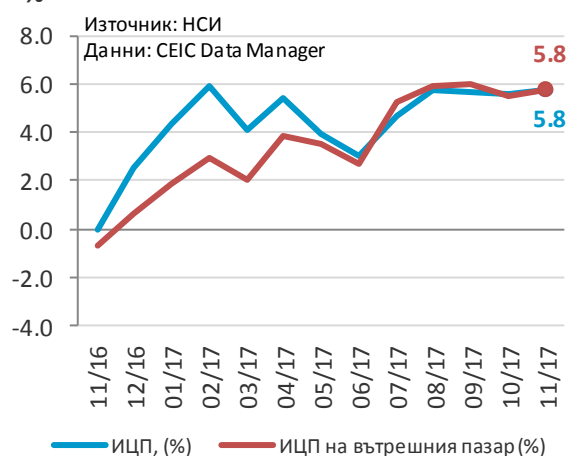
спрямо ноември 2017 г. е 100,4 %, т.е. месечната инфлация е 0,4 %. Годишната инфлация за декември 2017 г. спрямо декември 2016 г. е 2,8 %. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2017 г. спрямо периода януари - декември 2016 г. е 2,1 %. хармонизираният индекс на потребителските цени за декември 2017 г. спрямо ноември 2017 г. е 100,7 %, т.е. месечната инфлация е 0,7 %. Годишната инфлация за декември 2017 г. спрямо декември 2016 г. е 1,8 %. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2017 г. спрямо периода януари - декември 2016 г. е 1,2 %.

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

През ноември 2017 г. общият индекс на производител нараства с 0,6 % на месечна база и с 5,7 % на годишна база

Общият индекс на цените на производител през ноември 2017 г. нараства с 0,6 % спрямо предходния месец. По-високи цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0,9 %, в добивната промишленост е отчетено намаление - с 1,5 %, а при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ не се наблюдава промяна. По-съществено увеличение на цените в преработващата промишленост - с 0,8 %, а намаление е регистрирано при производството, некласифицирано другаде, и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 0,8 %, както и при производството на изделия от други неметални минерални суровини - с 0,4 %. З се наблюдава при производството на тютюневи изделия - с 1,9 %, и при обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм. Общият индекс на цените на производител през ноември 2017 г. нараства с 5,7 % в сравнение със същия месец на 2016 година. Увеличение на цените е отчетено при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 9,9 %, при преработващата промишленост - с 4,5 %, и в добивната промишленост - с 3,8 %. В преработващата промишленост по-съществено увеличение на цените се наблюдава при производството на основни метали - с 11,3 %, при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - със 7,3 %, както и при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 5,1 %, а намаление е регистрирано при производството на компютърна техника, електронни и оптични продукти, и при производството на превозни средства, без автомобили - по 2,3 %.

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база

През ноември 2017 г. индексът на производител на вътрешния пазар нараства с 0,5 % на месечна база и с 5,8 % на годишна база

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през ноември 2017 г. нараства с 0,5 % спрямо предходния месец. Увеличение на цените е отчетено в преработващата промишленост - с 0,7 %, в добивната промишленост - с 0,6 %, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,1 %. В преработващата промишленост 2,7 %, и при производството на химични продукти - с 1,5 %, а намаление е отчетено при производството на основни метали - с 1,1 %, и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 0,9 %. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през ноември 2017 г. нараства с 5,8 % в сравнение със същия месец на 2016 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 10,1 %, в добивната промишленост - с 9,1 %, и в преработващата промишленост - с 3,1 %. По-високи цени в преработващата промишленост спрямо ноември 2016 г. са отчетени при производството на основни метали - със 7,3 %, при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 6,4 %, и при производството на електрически съоръжения - с 4,8 %. Намаление на цените се наблюдава при производството на компютърна техника, електронни и оптични продукти - с 0,6 %, и при производството на изделия от други неметални минерални суровини - с 0,3 %.

През ноември 2017 г. индексът на цените на производител на международния пазар се увеличава с 0,8 % на месечна база и с 5,7 % на годишна база

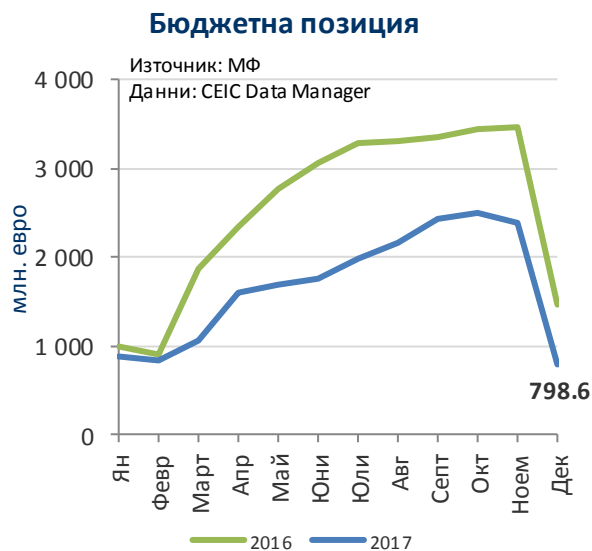
Индексът на цените на производител на международния пазар през ноември 2017 г. се увеличава с 0,8 % в сравнение с предходния месец. В преработващата промишленост² е отчетено нарастване на цените с 1,1 %. По-съществено увеличение се наблюдава при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 1,8 %, при производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 1,3 %, и при обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 0,9 %, а намаление е отчетено при производството, некласифицирано другаде - с 1,2 %. Индексът на цените на производител на международния пазар през ноември 2017 г. нараства с 5,7 % в сравнение със същия месец на 2016 година. В преработващата промишленост увеличението на цените е с 6,1 %. По-високи цени са отчетени при производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 13,8 %, и при производството на основни метали - с 12,3 %. Намаление на цените се наблюдава при производството на превозни средства, без автомобили - с 3,3 %, при производството на компютърна техника, електронни и оптични продукти - с 3,2 %, и при производството на химични продукти - с 2,3 %.

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Бюджетно салдо

През ноември 2017 г. салдото по КФП на касова основа е положително в размер на 2 385,8 млн. лв. и заема 2,4 % от прогнозния БВП. Очаква се салдото по консолидираната фискална програма на касова основа за 2017 г. да бъде положително в размер на 798,6 млн. лв. или 0,8 % от прогнозния БВП

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец ноември 2017 г. е положително в размер на 2 385,8 млн. лв. (2,4 % от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 2 582,1 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 196,3 млн. лева. В структурно отношение салдото по националния бюджет отчита подобрене спрямо отчетеното за същия период на 2016 г., основно поради ръста на данъчните, вкл. осигурителните приходи, докато салдото по сметките за средства от ЕС през настоящата година се влошава поради базов ефект в 2016 г., свързан с възстановени към България грантове от ЕС в началото на 2016 г. за извършени разходи в края на 2015 г., когато бе пикът на плащанията по проектите за предходния програмен период 2007–2013 година. Постъпилите приходи и помощи по КФП към ноември 2017 г. са в размер на 31 903,4 млн. лв. или 90,0 % от годишните разчети. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват с 2 394,3 млн. лв. (8,5 %), докато постъпленията от помощи са по-ниски. Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 26 778,1 млн. лв., което представлява 95,5 % от планираните за годината приходи. Съпоставено с данните към ноември 2016 г. данъчните постъпления нарастват номинално с 9,6 % (2 338,0 млн. лева). Приходите от преки данъци са в размер на 4 818,3 млн. лв. или 94,6 % от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 482,0 млн. лева (11,1 %). Приходите от косвени данъци са в размер на 13 407,5 млн. лв., което е 95,6 % от разчетите за годината. Съпоставено с данните към ноември 2016 г., постъпленията в групата нарастват с 849,2 млн. лв. (6,8 %). Постъпленията от ДДС са в размер на 8 591,0 млн. лв. или 97,8 % от планираните. Съпоставени с предходната година, приходите от ДДС нарастват с 656,6 млн. лв. (8,3 %). Размерът на невъзстановения ДДС към 30.11.2017 г. е 62,2 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 609,6 млн. лв. (91,5 % от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 173,8 млн. лв. или 104,7 % спрямо разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 969,3 млн. лв. или 97,8 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от социално и здравноосигурителни вноски са 7 583,0 млн. лв., което представлява 95,6 % от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 14,4 % (956,1 млн. лева). Неданъчните приходи са в размер на 3 880,3 млн. лв., което представлява

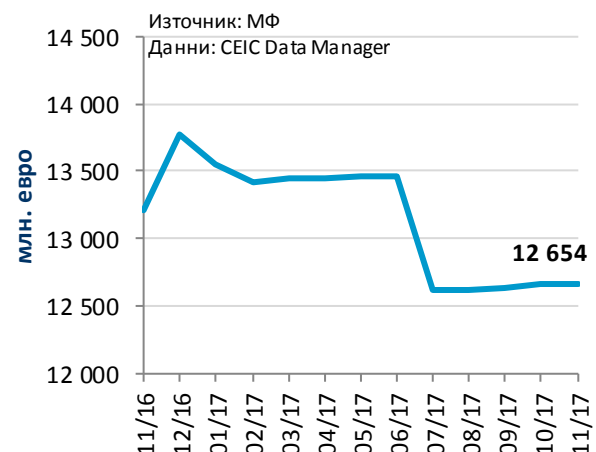
81,6 % изпълнение на годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 1 245,0 млн. лв. или 47,1 % от планираните за годината. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към ноември 2017 г. възлизат на 29 517,5 млн. лв., което е 80,3 % от годишните разчети. За сравнение, разходите по КФП за същия период на 2016 г. бяха в размер на 27 618,9 млн. лева. Нарастването на разходите спрямо края на месец ноември 2016 г. е основно поради по-високия размер на социалните и здравноосигурителните плащания, базов ефект при разходите за пенсии от увеличението им от юли 2016 г., увеличението от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия (от юли и октомври), както и по-високите разходи за субсидии и за персонал, включително и поради ръста на разходите за осигурителните вноски, свързан с увеличавения размер на осигурителната вноска за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ с 20 пр. п. спрямо 2016 година. Нелихвените разходи са в размер на 27 942,1 млн. лв., което представлява 80,9 % от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към ноември 2017 г. са в размер на 25 928,6 млн. лв. (91,5 % от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетният прираст на държавния резерв) възлизат на 2 013,5 млн. лв. (32,5 % от разчетите към ЗДБРБ за 2017 г.). Лихвените плащания са в размер на 759,0 млн. лв. или 91,8 % от планираните за 2017 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 30.11.2017 г. от централния бюджет, възлиза на 816,4 млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 година. Размерът на фискалния резерв към 30.11.2017 г. е 11,9 млрд. лв., в т.ч. 11,3 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,6 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други. На база на предварителни данни и оценки се очаква салдото по консолидираната фискална програма (КФП) на касова основа за 2017 г. да бъде положително в размер на 798,6 млн. лв. или 0,8 % от прогнозната БВП. В структурно отношение салдото по националния бюджет отчита подобрене спрямо отчетеното за 2016 г., основно поради ръста на данъчните, вкл. осигурителните приходи, докато салдото по сметките за средства от ЕС през настоящата година се влошава поради базов ефект в 2016 година. Той е свързан с възстановени към България грантове от ЕС в началото на 2016 г. за извършени разходи в края на 2015 г., когато бе пикът на плащанията по проектите за предходния програмен период 2007–2013 година.

Държавен дълг

Към края на ноември 2017 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 654,4 млн. евро и заема 24,8 % от БВП

По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление“ към края на ноември 2017 г. възлиза на 12 654,4 млн. евро. През месеца бе претворена емисия облигации на вътрешния пазар с матуритет 4 години и с обем 30.0 млн. лева. Вътрешните задължения са 3 426,8 млн. евро, а външните 9 227,6 млн. евро. В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 24,8 %, като делът на вътрешния дълг е 6,7 %, а на външния дълг – 18,1 %. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 27,4 %, а външните – от 72,6 %. Среднопретегленият лихвен процент на дълга за периода януари – ноември 2017 г. възлиза на 2,70 %, като намалява с 23 б. т. спрямо същия период на 2016 г. (2,93 %). Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 30 ноември 2017 г. е в размер на 376,7 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,4 млн. евро, а външните – 341,4 млн. евро. Съотношението гарантиран дълг на подсектор

Дълг подсектор "Централно управление"

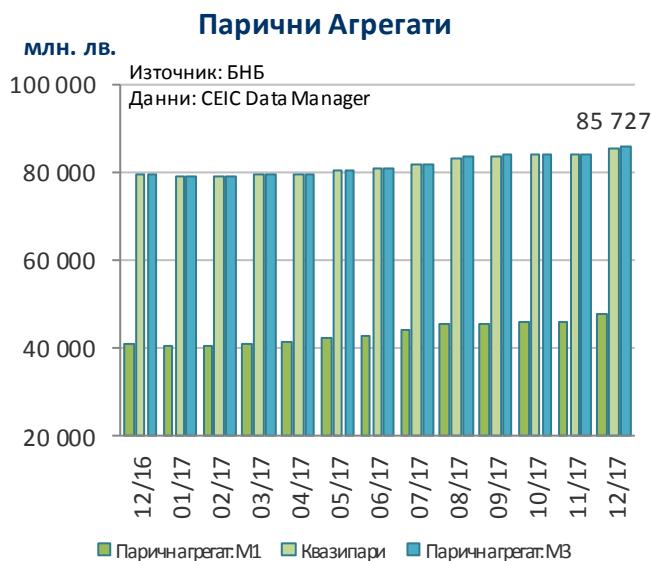

„Централно управление“/БВП е в размер на 0,7 %. Съгласно водения от МФ, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на ноември 2017 г. достига до 12 020,7 млн. евро или 23,6 % от БВП. Вътрешните задължения са в размер на 3 391,0 млн. евро, а външните – в размер на 8 629,8 млн. евро. Държавногарантираният дълг през ноември 2017 г. възлиза на 1 025,0 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,4 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП - 2,0 %.

ПАРИЧЕН СЕКТОР

През ноември 2017г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база със 7 % и достигат 84.148 млрд. лв. (85,8 % от БВП). Вътрешният кредит, възлиза на 53.503 млрд. лв. и нараства със 7,3 % на годишна база

По данни на БНБ през ноември 2017 г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база със 7 % при годишно нарастване от 8,2 % през октомври 2017 година. В края на ноември 2017 г. широките пари са 84.148 млрд. лв. (85,8 % от БВП) при 84.213 млрд. лв. към октомври 2017 г. (85,8 % от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през ноември 2017 г. с 15 % на годишна база (16.2 % годишен ръст през октомври 2017 година). В края на ноември 2017 г. депозитите⁵ на неправителствения сектор⁶ са 70.946 млрд. лв. (72,3 % от БВП), като годишното им увеличение е 5,3 % (6,7 % годишно повишение през октомври 2017 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са 21.631 млрд. лв. (22 % от БВП) в края на ноември 2017 година. В сравнение със същия месец на 2016 г. те се увеличават с 12,2 % (14 % годишно повишение през октомври 2017 година). Депозитите на финансовите предприятия намаляват с 28,3 % на годишна база през ноември 2017 година (19,4 % годишно понижение през октомври 2017 г.) и в края на месеца достигат 2.583 млрд. лв. (2,6 % от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 46.732 млрд. лв. (47,6 % от БВП) в края на ноември 2017 година. Те се увеличават с 5,1 % спрямо същия месец на 2016 г. (5,7 % годишно нарастване през октомври 2017 година). Нетните вътрешни активи са 52.469 млрд. лв. в края на ноември 2017 година. Те се увеличават с 9,3 % спрямо същия месец на 2016 г. (8,6 % годишно повишение през октомври 2017 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на 53.503 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2016 г. със 7,3 % (6,8 % годишно увеличение през октомври 2017 година). През ноември 2017 г. вземанията от неправителствения сектор⁷ се увеличават с 4,1 %, достигайки 54.401 млрд. лв. (4,3 % годишно увеличение през октомври 2017 година). В края на ноември 2017 г. кредитите за неправителствения сектор са 53.252 млрд. лв. (54,3 % от БВП) при 52.986 млрд. лв. към октомври 2017 г. (54 % от БВП). През ноември 2017 г. те се увеличават на годишна база с 4,2 % (4,2 % годишно повишение през октомври 2017 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 78.2 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁸ от Други ПФИ са 136.5 млн. лв. (в т. ч. 7.8 млн. лв. през ноември 2017 година), а обратно изкупените кредити – 58.3 млн. лв. (в т. ч. 3.3 млн. лв. през ноември 2017 година). Кредитите за Нефинансови предприятия нарастват с 1.3 % на годишна база през ноември 2017 г. (1.5 % годишно повишение през октомври 2017 г.) и в края на месеца достигат 31.409 млрд. лв. (32 % от БВП). Кредитите за Домакинства и НТООД са 19.787 млрд. лв. (20,2 % от БВП) в края на ноември 2017 година. Спрямо същия месец на 2016 г. те се увеличават с 6,4 % (6,3 % годишно повишение през октомври 2017 година). В края на ноември 2017 г. жилищните кредити са 9.410 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 6,8 % (6,4 % годишно увеличение през октомври 2017 година). Потребителските кредити възлизат на 7.834 млрд. лв. и се увеличават с 6,7 % спрямо ноември 2016 г. (6,4 % годишно повишение през октомври 2017 година). На годишна база другите кредити⁹ се увеличават с 24,1 % (30 % годишно повишение през октомври 2017 г.), като достигат 1.227 млрд. лева. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2.056 млрд. лв. (2,1 % от БВП) в края на ноември 2017 година. В сравнение с ноември 2016 г. те се увеличават с 37,1 % (34,1 % годишно

повишение през октомври 2017 година).

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

През 2017 г. БФБ – София отчита нарастване на всички борсови индекси. SOFIX приключва 2017 г. на ниво от 677,45 пункта или с ръст от 15,5 %. BGBX40 приключва годината на ниво 132.00 и отчита ръст от 18,4 %. BGREIT приключва на ниво от 116.10 пункта като нараства със 7,4 % на годишна база. BGTR30 завършва 2017 г. на ниво от 555.986 пункта и отчита ръст от 21.1 %

По данни на Българска фондова борса-София броят на сделките на регулиран пазар за 2017 г. нараства с 36 % до 79 629 спрямо предишната 2016 г. 705 850 935 лв. е оборотът на БФБ-София като отбелязва ръст от близо 70 % в сравнение с 2016 г. SOFIX приключва 2017 г. на ниво от 677,45 пункта, което за годината е представлява ръст от 15,5 %. BGBX40 приключва годината на ниво 132.00 и отчита ръст от 18,4 % на годишна база. BGREIT приключва на ниво от 116.10 пункта като нараства със 7,4 % на годишна база. BGTR30 завършва 2017 г. на ниво от 555.986 пункта и отчита ръст от 21.1 % на годишна база. Най-високото ниво за годината индексът на сините чипове на българската борса беше постигнато на 16 август - 730,9 пункта. Към този момент годишното повишение се изчисляваше на 57,6 %, но в следващите месеци последва охлаждане на търговията. Именно в тези дни в средата на лятото - на 14, 15 и 16 август, Софарма АД достигна рекордната за последните години цена на акция от 4,99 лв. Последва обаче спад под натиска на масирани продажби от акционера "Ромфарм Компани" ООД. Когато стана ясно, че "Ромфарм Компани" продава, редица спекуланти се паникьосаха и имаше продажби на акции от

Софарма АД и под 4 лв. за акция в края на октомври 2017 г. Впоследствие в началото на декември пазарните участници се опитаха да изкупят целия пакет на Ромфарм от около 23 млн. акции в Софарма АД на цена от 4,27 лв., но не успяха. Самомото Софарма АД купи около 4,09 млн. собствени акции. Така, въпреки усилията, "Ромфарм Компани" все още притежава около 10 млн. акции в Софарма АД и това тежи на SOFIX, защото, както се изразяват редица участници, докато не бъде изкупен големият пакет при Софарма, целият пазар не може да тръгне нагоре. След 16 август 2017 г. и фондът Expat SOFIX ETF натежа на SOFIX - към тази дата дяловете му бяха 24,64 млн. броя, а към края на годината са 25,4 млн. броя, тоест повишение с около 760 хил. дяла, или 1 млн. лв. Надеждите са през 2018 г. това да се промени, защото търговията с дяловете на фонда ще стартира на борсата във Франкфурт от 10 януари 2018 г. Индексът на 40-те най-ликвидни дружества на БФБ-София (BGBX40) отчете повишение с 18,63 % през годината. Лидер по-поскъпване сред ликвидните компании е Еврохолд България с плюс 129 % до 1,474 лв. за акция. На второ място е Корrado-България с ръст от 96 %, на трето Актив Пропъртис - с 88 % до 5,7 лв., на четвърто Доверие обединен холдинг - с 84 % до 2,1 лв. Топ 5 затваря самият борсов оператор Българска фондова борса – София АД с поскъпване от 77 % до 5,061 лв. В дъното на класацията се нареждат Спарки Елтос АД със спад от 39,46 % до 0,27 лв., Билборд АД с понижение от 31,64 % до 0,43 лв., Индустриален капитал холдинг АД с минус 25,42 % до 3,319 лв., Булгартабак холдинг АД с понижение от 15,37 % до 33 лв. и Трейс груп холд АД с минус 14,63 % до 4,55 лв.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
12.2016	586.4	111.3	108.1	459.2
01.2017	602.3	117.0	107.3	470.4
02.2017	611.1	120.6	107.8	486.1
03.2017	634.0	124.9	108.6	503.8
04.2017	657.3	130.3	108.4	519.9
05.2017	661.2	130.6	111.1	516.7
06.2017	703.5	134.2	113.8	535.5
07.2017	715.2	135.5	115.0	548.7
08.2017	705.4	134.9	115.3	556.1
09.2017	688.1	134.3	114.9	559.3
10.2017	671.4	131.2	115.9	547.1
11.2017	665.0	130.5	114.0	547.9
12.2017	677.5	132.0	116.1	556.0

Източник: Българска фондова борса-София

БАНКОВ СЕКТОР

През ноември 2018 г. общият размер на кредитите в банковата система в България нараства с 2,7 % на годишна база и заема 62,2 % от БВП. Депозитите от клиенти нарастват с 4,6 % на годишна база и заемат 83,1 % от БВП

По данни на БНБ през ноември 2017г. банковата система на България отчита печалба от 1,1 млрд. лева, като отчита спад

от 15,2 % на годишна база. За единадесетте месеца на 2017 г. са извършени разходи за обезценка за 640 млн. лв. (при 680 млн. лв. година по-рано). Отчетените към края на ноември 2017 г. приходи от лихви са 2.8 млрд. лв., а разходите за лихви – 340 млн. лв. Така нетният лихвен марж на банковата система отчита спад от 8,3 % на годишна база.

Показател (BGN'000)	30.11. 2016	30.11. 2017	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	3 039 656	2 788 481	-8.3
Разход от лихви	461 311	339 996	-26.3
Нетен лихвен доход	2 578 345	2 448 485	-5.0
Обезценки	680 180	640 245	-5.9
Приходи от такси и комисиони	968 227	1 047 978	8.2
Разходи за такси и комисиони	128 310	137 861	7.4
Нетен доход от такси	839 917	910 117	8.4
Административни разходи	1 432 471	1 457 406	1.7
Разходи за персонала	684 429	724 760	5.9
Нетен оперативен приход	3 742 790	3 503 507	-6.4
Нетна печалба	1 283 198	1 088 190	-15.2

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

През ноември 2017 г. общите активи на банковата система се увеличават с 0,4 % на месечна база и с 4,8 % на годишна база и достигат до 95,9 млрд. лв. Относителният им дял в БВП е 98,7 %. Брутният кредитен портфейл на банковата система от клиенти нараства през ноември с 0,4 % на месечна база и с 2,7 % на годишна база до 56,5 млрд. лева. Относителният му дял в БВП е 62,2 %. Спрямо предходния месец се наблюдава растеж в кредитирането на нефинансови предприятия (със 119 млн. лв., 0.4 %), на домакинства (с 88 млн. лв., 0.4 %) и на други финансови предприятия (с 30 млн. лв., 1.3 %). Кредитите за сектор държавно управление намаляват (с 6 млн. лв., 1.0 %). На годишна база кредитите на нефинансови предприятия намаляват с 0,4 %, а кредитите за правителството отчита спад от 2,5 %. За период от една година кредитите за домакинствата нарастват със 7,2 %. Депозитите от клиенти в банковата система запазват нивото си спрямо предходния месец и нарастват с 4,6 % на годишна база до 76,7 млрд. лева, като относителният им дял в БВП е 83,1 %. Увеличават се депозитите на домакинства с 0,7 % на месечна база и с 10,8 % на годишна база до 23,7 млрд. лева. Депозитите на населението нарастват с 0,35 на месечна база и с 4,4 % на годишна база до 48,7 млрд. лева.

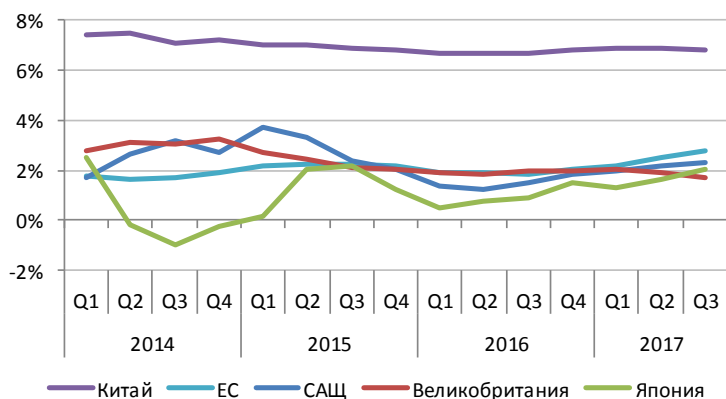
България	30.11.2016	31.12.2016	31.10.2017	30.11.2017	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за финансово посредничество	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА	91 450 744	92 094 979	95 432 133	95 850 484	0.4	4.8	4.1	98.7
Кредити за държавно управление	630 096	686 170	620 759	614 592	-1.0	-2.5	-10.4	0.7
Кредити за нефинансови предприятия	33 654 067	33 180 349	33 397 621	33 516 791	0.4	-0.4	1.0	38.1
Кредити на финансови предприятия	2 039 188	2 025 583	2 322 819	2 352 930	1.3	15.4	16.2	2.3
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	18 631 517	18 575 301	19 884 373	19 972 030	0.4	7.2	7.5	21.1
Жилищни, ипотечни на физически лица	8 780 893	8 771 553	9 257 546	9 444 146	2.0	7.6	7.7	9.9
Потребителски	8 743 016	8 677 385	9 214 569	9 264 095	0.5	6.0	6.8	9.9
Микро-кредити и други кредити	1 107 608	1 126 363	1 412 258	1 263 789	-10.5	14.1	12.2	1.3
ОБЩО КРЕДИТИ	54 954 868	54 467 403	56 225 572	56 456 343	0.4	2.7	3.7	62.2
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	73 366 040	74 129 417	76 761 661	76 747 619	0.0	4.6	3.5	83.1
Депозити на Местно държавно управление и СОФ	1 701 657	1 652 435	1 831 917	1 824 421	-0.4	7.2	10.4	1.9
Депозити на Нефинансови предприятия	21 405 324	21 375 024	23 540 772	23 709 705	0.7	10.8	10.9	24.2
Депозити на Финансови предприятия	3 916 935	3 905 721	3 181 686	2 842 120	-10.7	-27.4	-27.2	4.4
Депозити на Домакинства и НТООД	46 342 124	47 196 237	48 207 286	48 371 373	0.3	4.4	2.5	52.5
Собствен капитал	12 337 848	12 133 492	12 365 453	12 468 136	0.8	1.1	2.8	14.0
Нетна печалба (анюализирана)	1 283 198	1 262 334	1 000 578	1 088 190	8.8	-15.2		
Банкови показатели (%)								
ROE	11.3	10.4	9.7	9.5	3.7	2.5	3.7	
ROA	1.5	1.4	1.3	1.2	0.5	0.4	0.5	
Капиталова адекватност	n.a.	22.2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Ликвидност на активите	37.9	38.2	37.1	37.1	0.6	2.5	0.6	
Проблемни кредити	n.a.	11.1	n.a.	n.a.	n.a.			
БВП (млн.лева)	88 282 000	88 282 000	97 156 000	97 156 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ, Изчисления: ОББ

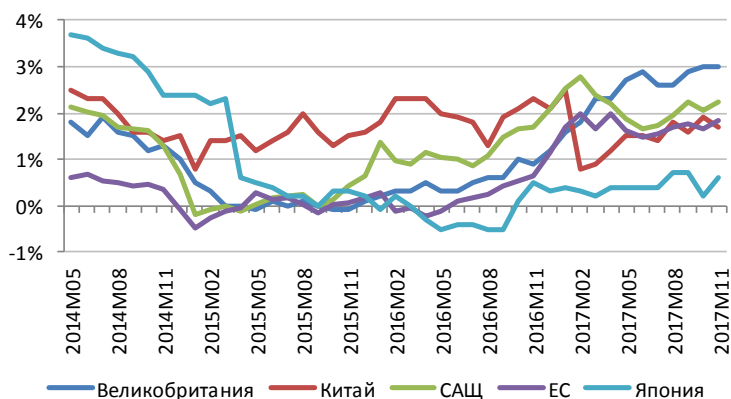
В края на ноември 2017 г. собственият капитал в баланса на банковата система възлиза на 12.5 млрд. лв. През месеца той е увеличен със 103 млн. лв. (0.8 %) основно поради нарастването на печалбата. През ноември 2017 г. ликвидната позиция остава почти без промяна, като коефициентът на ликвидните активи, изчисляван по Наредба № 11 на БНБ, възлиза на 37.14 %. Ликвидните активи достигат 30.7 млрд. лв., или с 0.4 % повече спрямо предходния месец.

ПРИЛОЖЕНИЕ

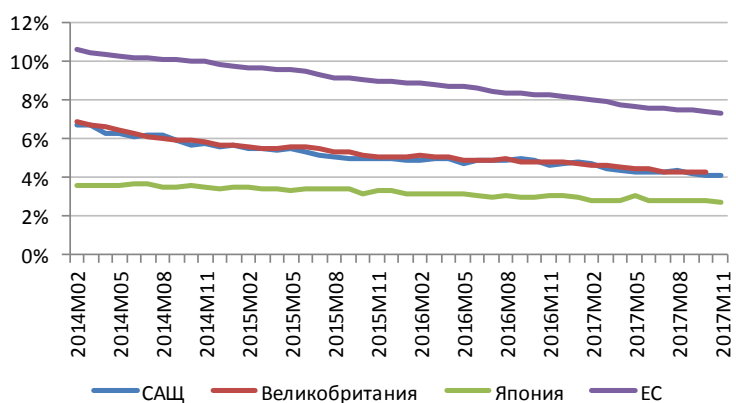
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година

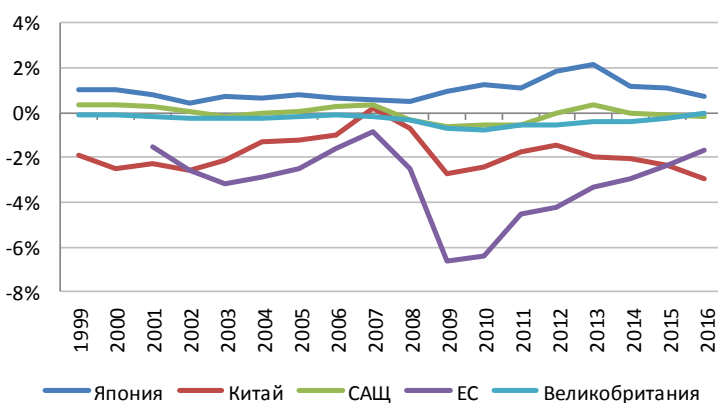
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)

Напреднали икономики: Коефициент на безработица (%) по страни, месечно

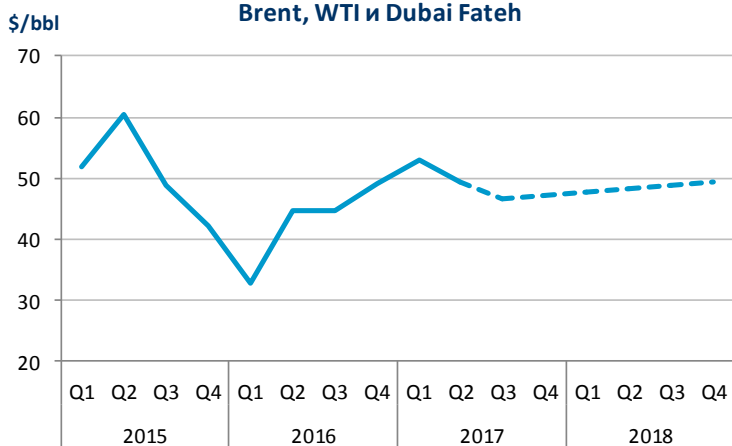

Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

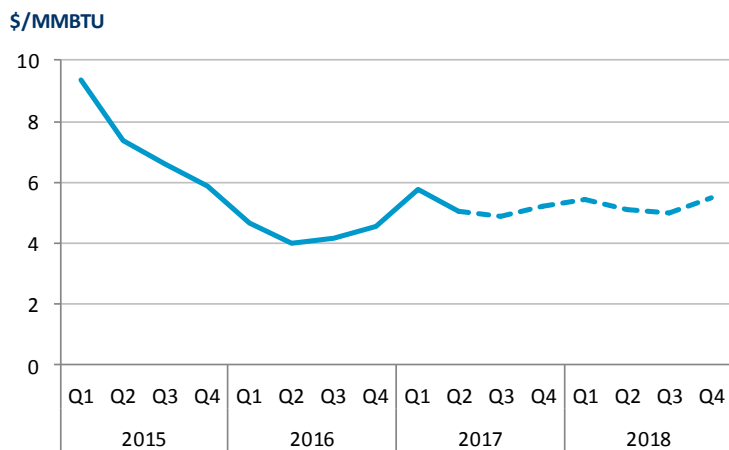

Международни цени на петролни продукти

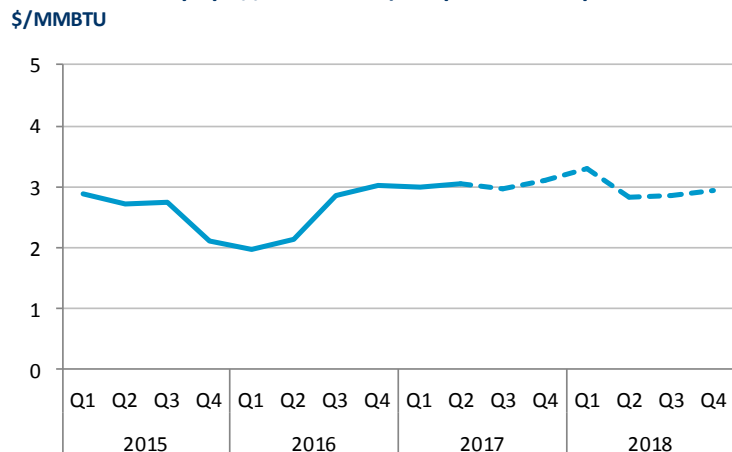
Петрол - средно аритметично на три спот цени:
Brent, WTI и Dubai Fateh

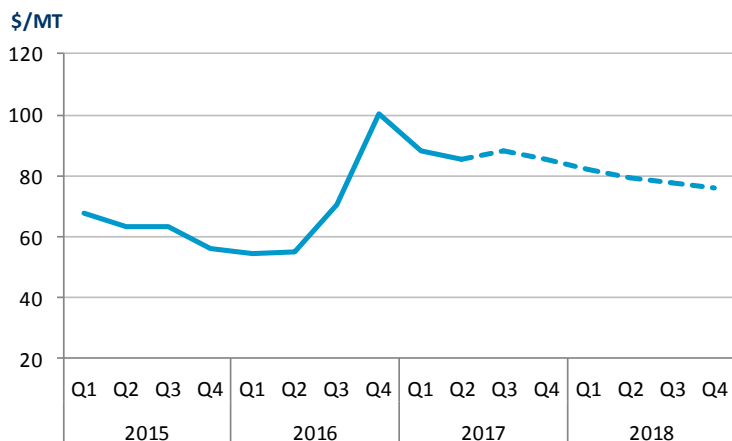
Природен газ: Руски природен газ в Германия

Природен газ: САЩ, вътрешен пазар

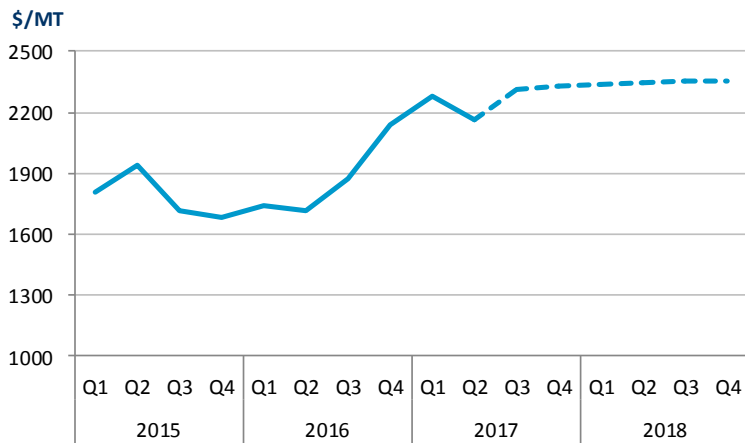

Въглища: Австралийски въглища, външни пазари

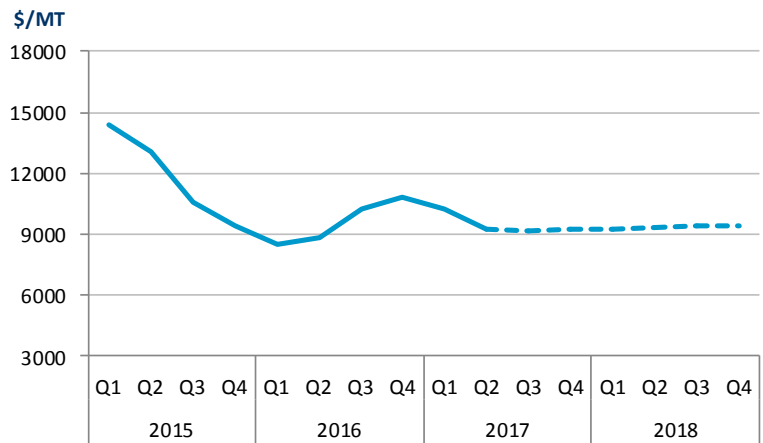

Международни цени на метали

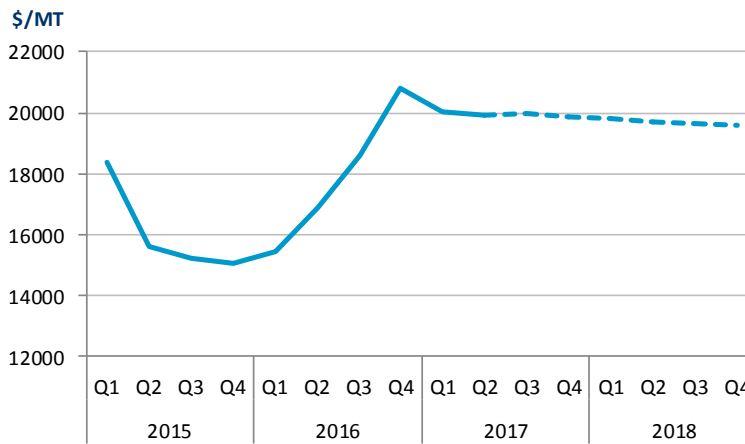
Олово

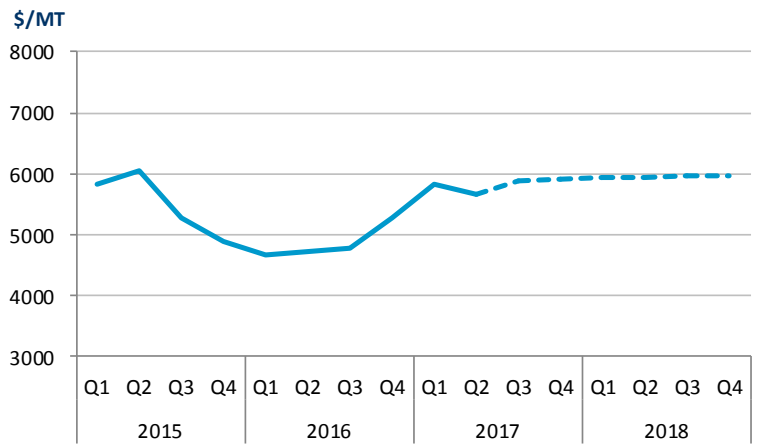
Никел

Калай

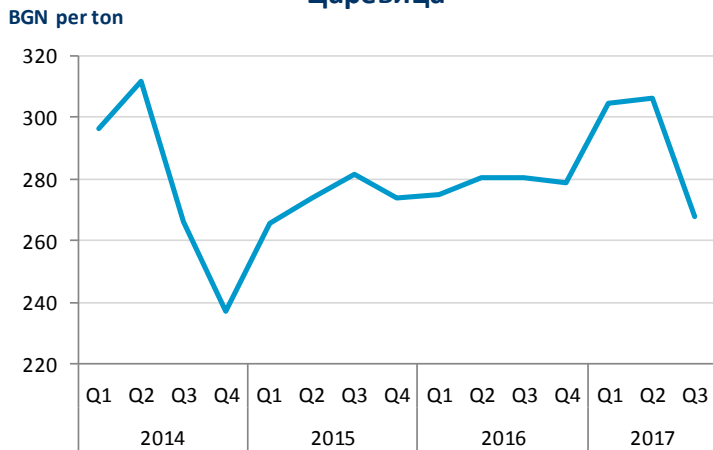

Мед

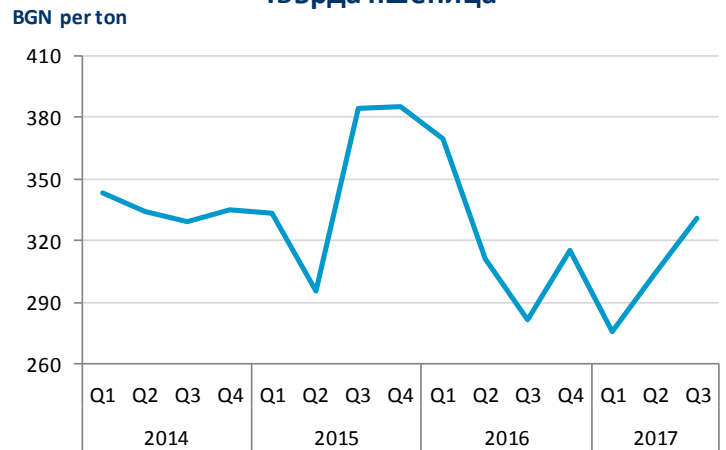

България: Цени на селскостопански продукти

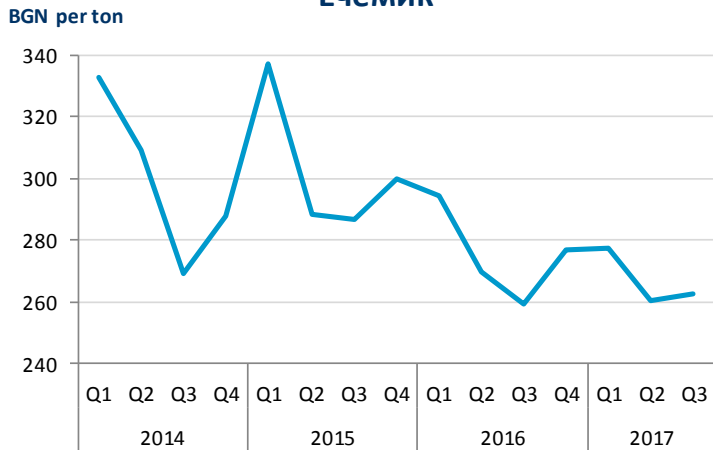
Царевица

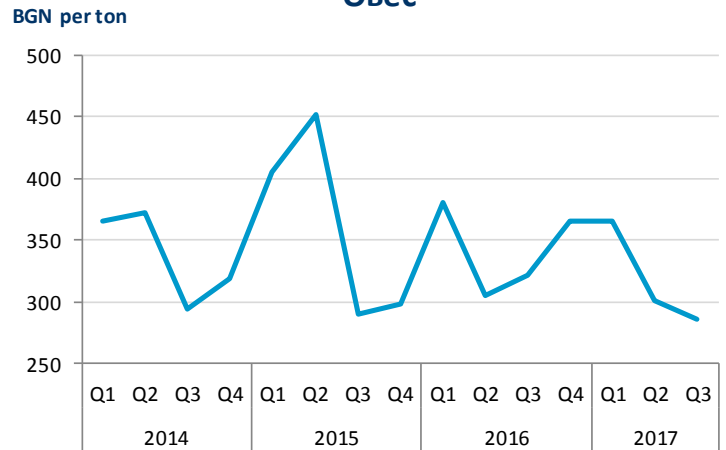
Твърда пшеница

Ечемик

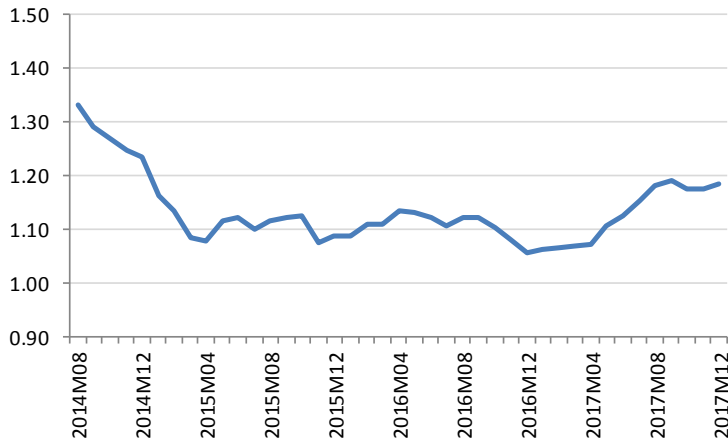

Овес

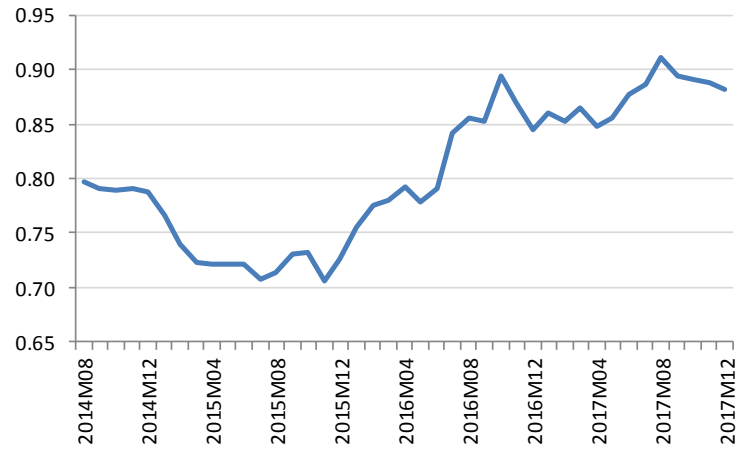

Международни валутни курсове

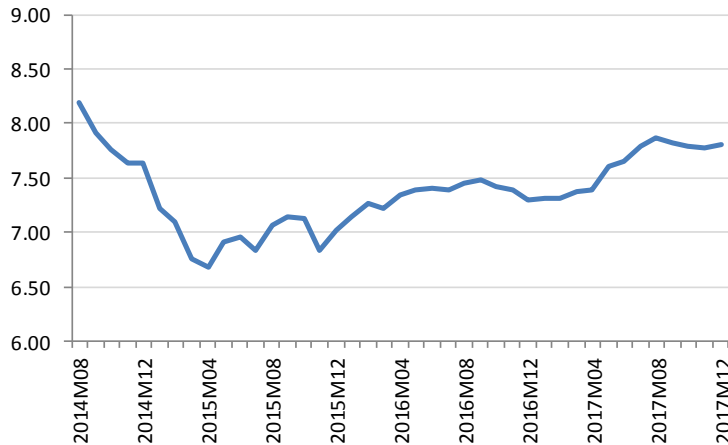
EUR/USD

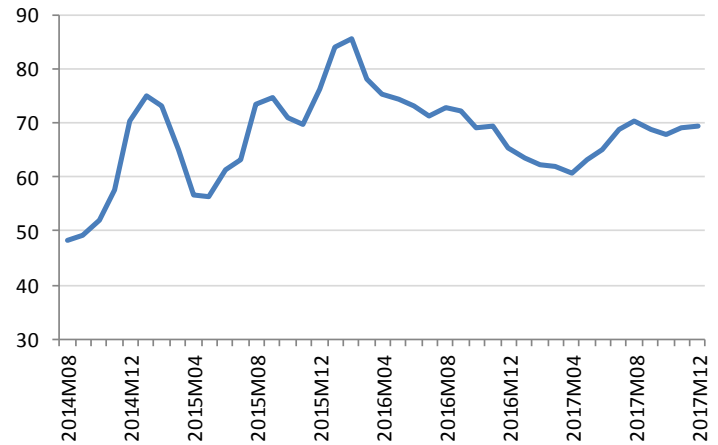
EUR/GBP

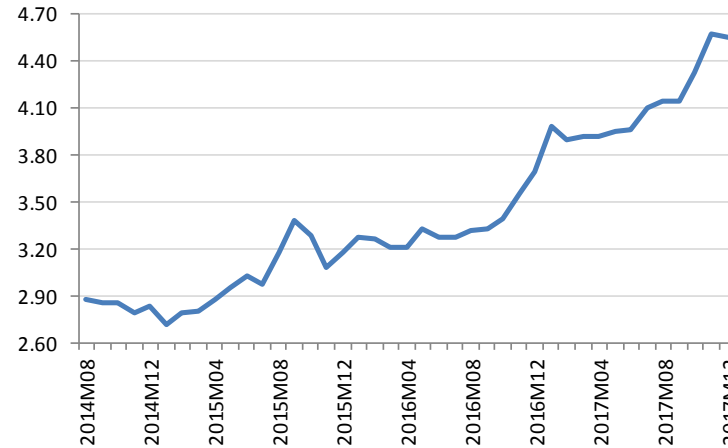
EUR/CHF

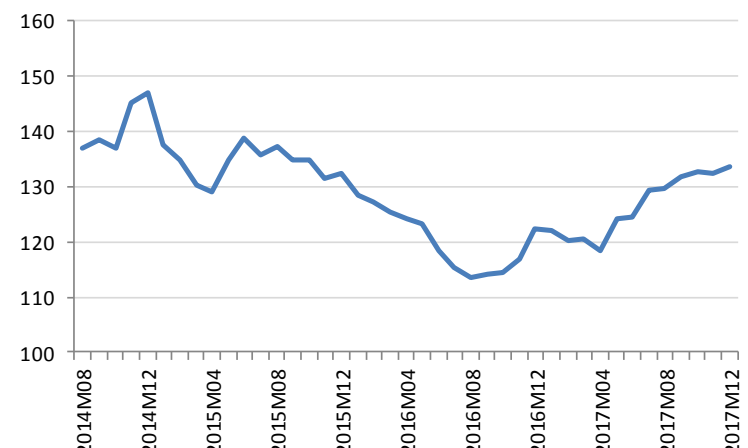
EUR/RUB

EUR/TRY

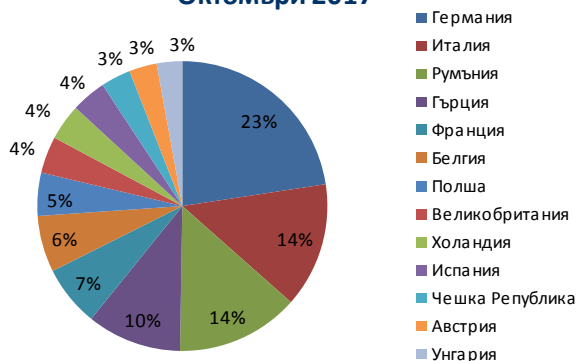

EUR/JPY

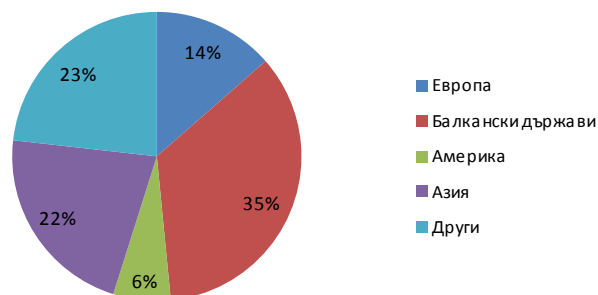

България: Външен сектор

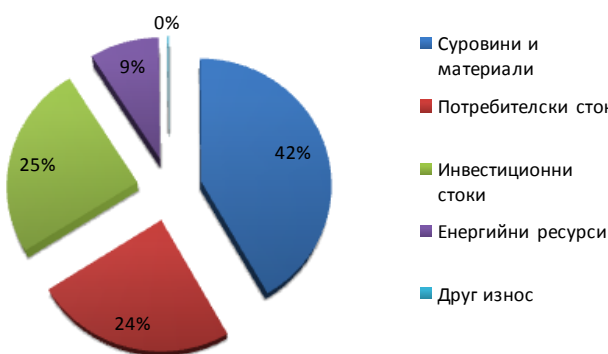
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари - Октомври 2017

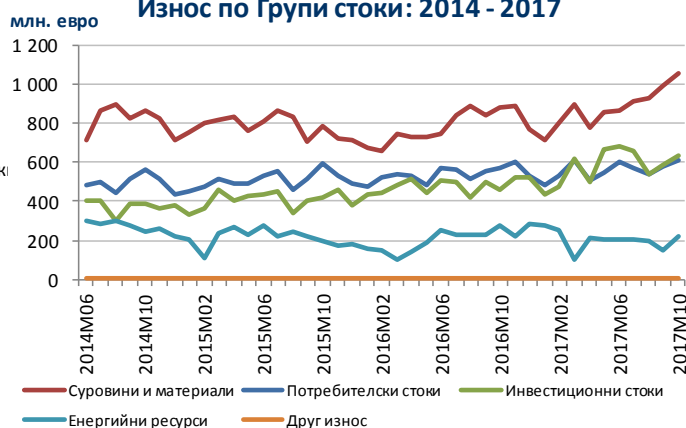
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари - Октомври 2017

Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Октомври 2017

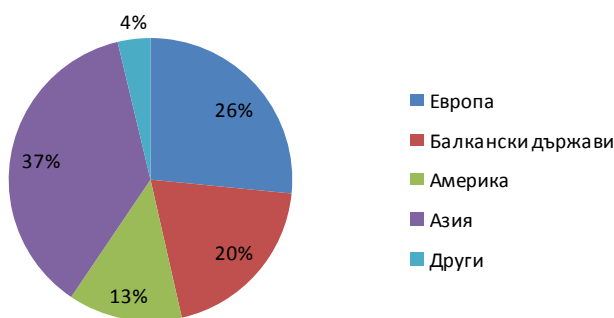
Износ по Групи стоки: 2014 - 2017

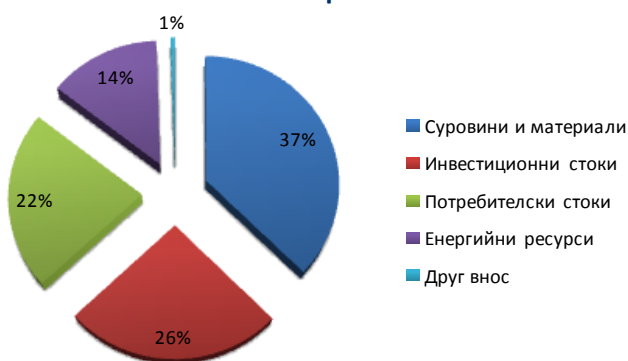
Внос: CIF по държави от ЕС: Януари - Октомври 2017

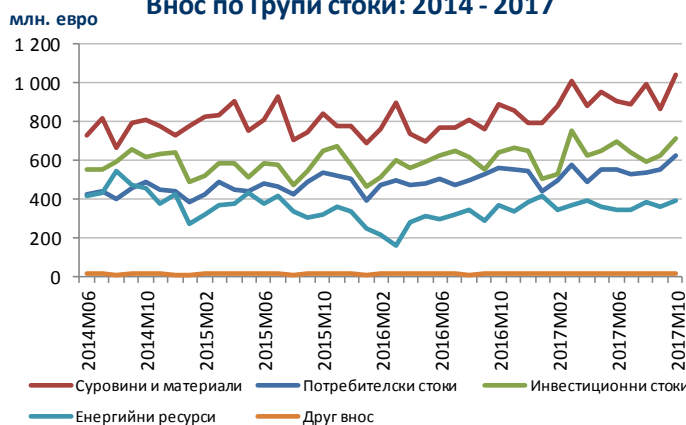
Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари - Октомври 2017

Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Октомври 2017

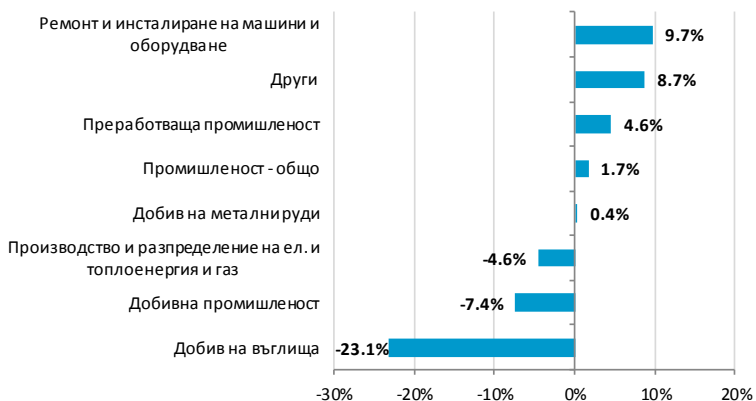

Внос по Групи стоки: 2014 - 2017

България: Реален сектор

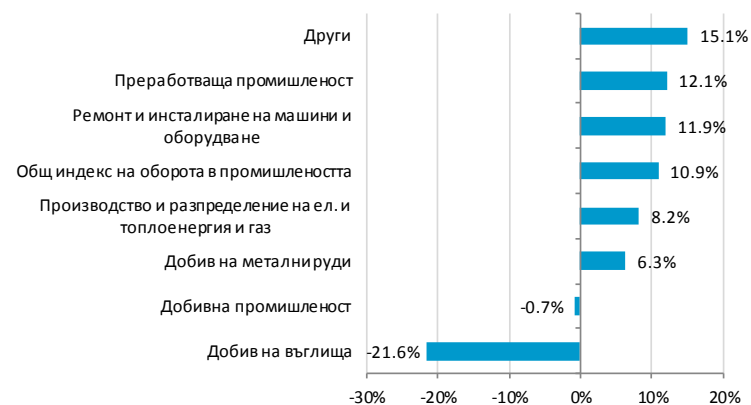
Индекси на промишленото производство: % изменение през Ноември 2017 г. на годишна база

Индекси на промишленото производство: % изменение през Ноември 2017 г. на месечна база

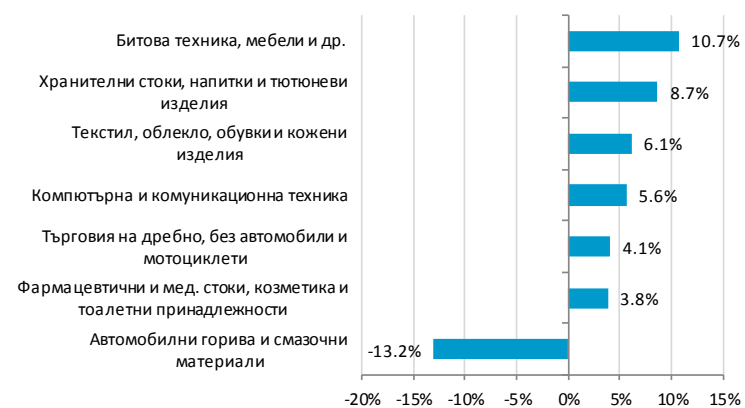
Индекси на оборота в промишлеността: % изменение през Ноември 2017 г. на годишна база

Индекси на оборота в промишлеността: % изменение през Ноември 2017 г. спрямо предходния месец

Индекси на оборота в раздел "Търговия на дребно": % изменение през Ноември 2017г. на годишна база

Индекси на оборота в раздел "Търговия на дребно": % изменение през Ноември 2017г. на месечна база

България: Реален сектор

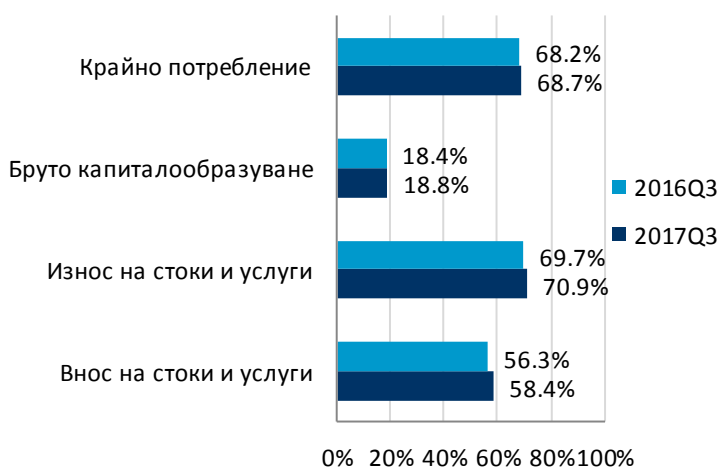
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - II-ро трим. спрямо предходното тримесечие на 2017 г.

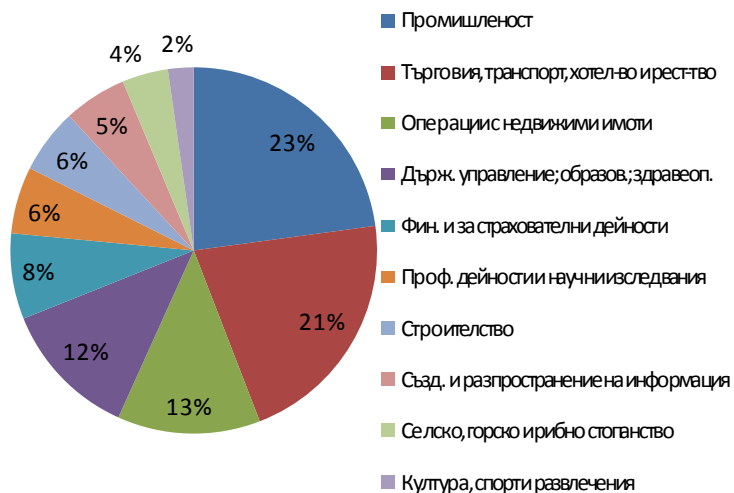
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - II-ро трим. спрямо съответното тримесечие на предх. година

БВП по елементи на крайно използване през трето тримесечие на 2016 и 2017 г.

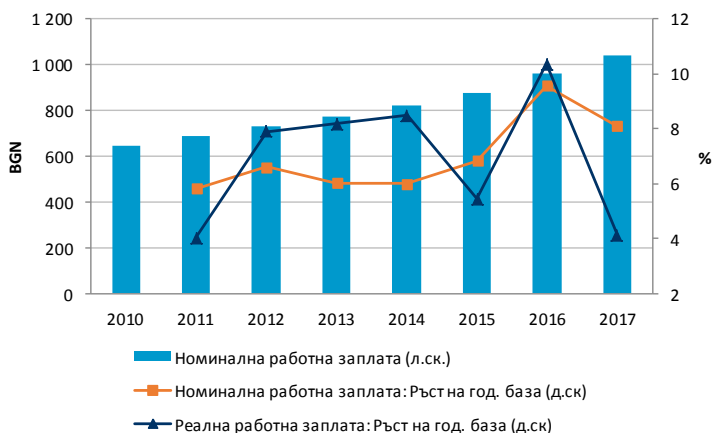

България: Отн. дял на ик. отрасли към Брутната добавена стойност (%) Q3 2017 г.

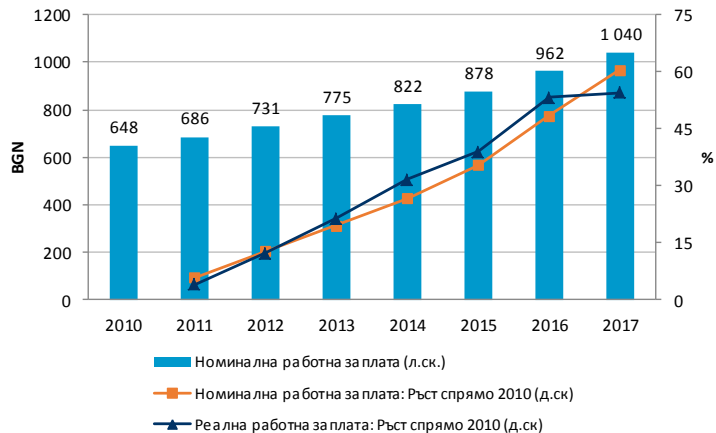

България: Реален сектор

Динамика на номиналната и реалната работни заплати:
% изменение на годишна база

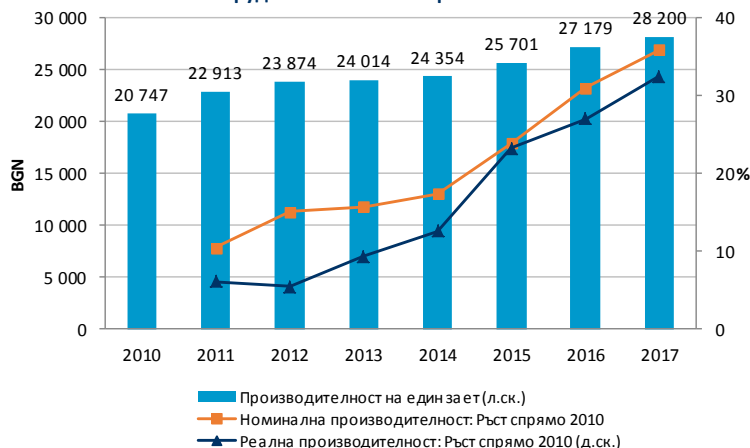
Динамика на номиналната и реалната работни заплати:
% изменение спрямо 2010 г.

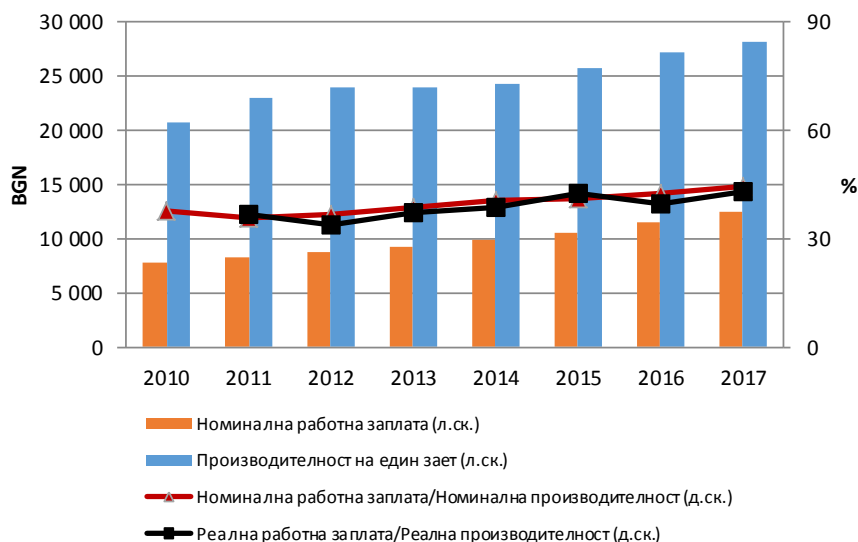
Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение на год. база

Динамика на номиналната и реалната производителност на труда: % изменение спрямо 2010

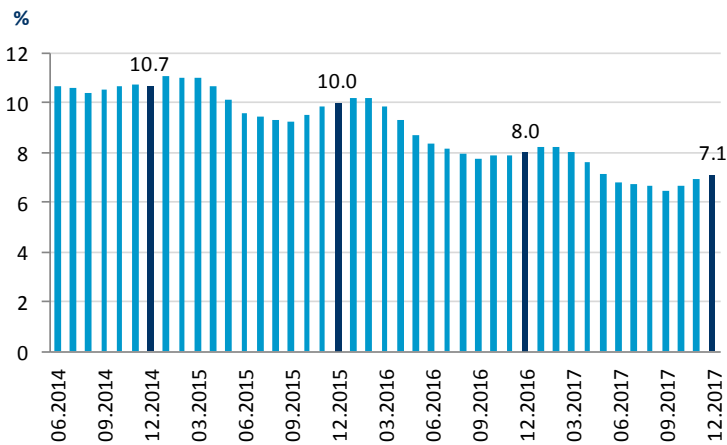

Съотношение на средна работна заплата към производителност на труда, % изменение на год. база

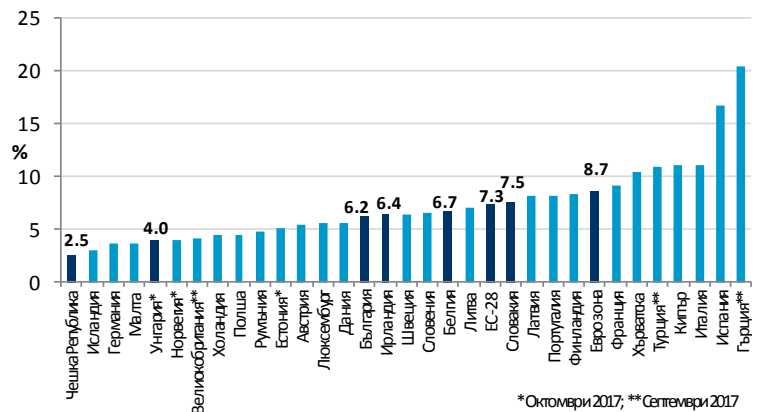

България: Реален сектор

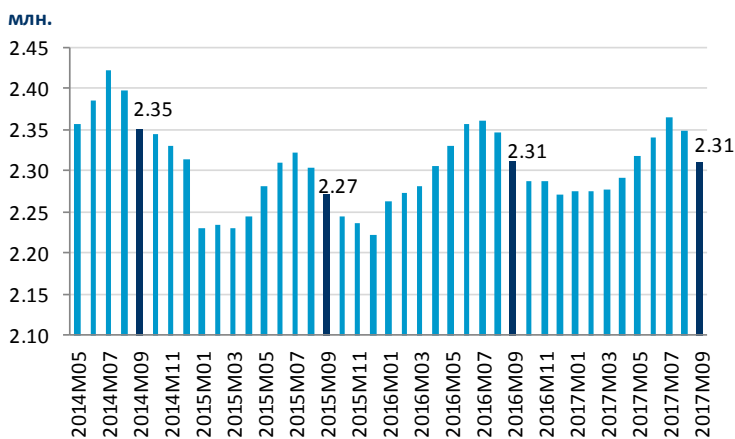
Равнище на безработица: Агенция по заетостта

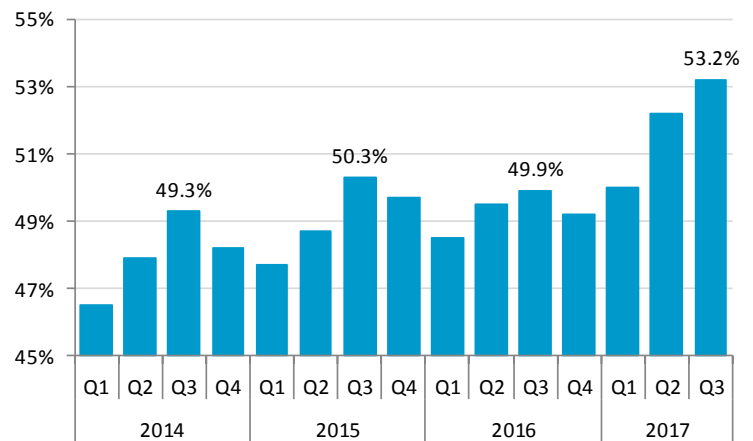
ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Ноември 2017г.

България: Брой наети лица

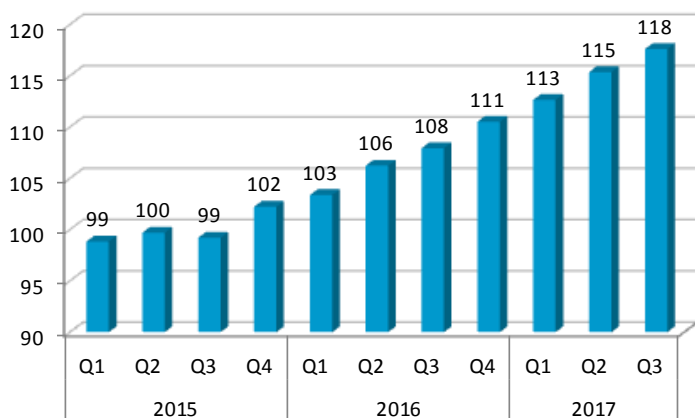

България: Коефициент на заетост

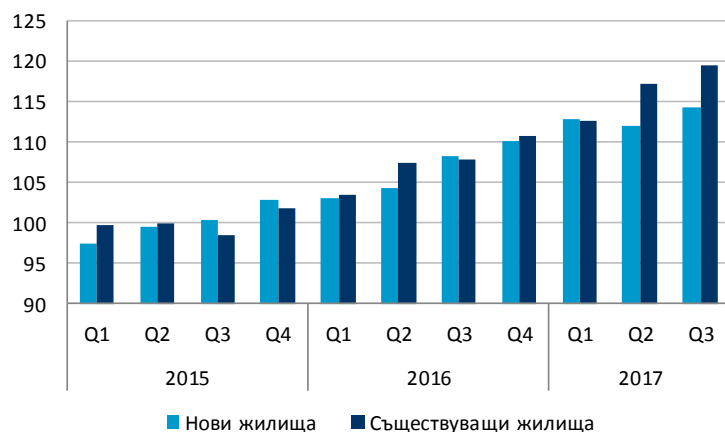

България: Реален сектор

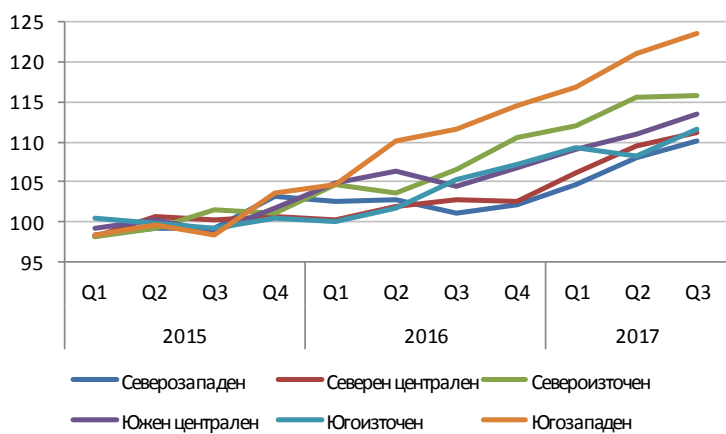
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)

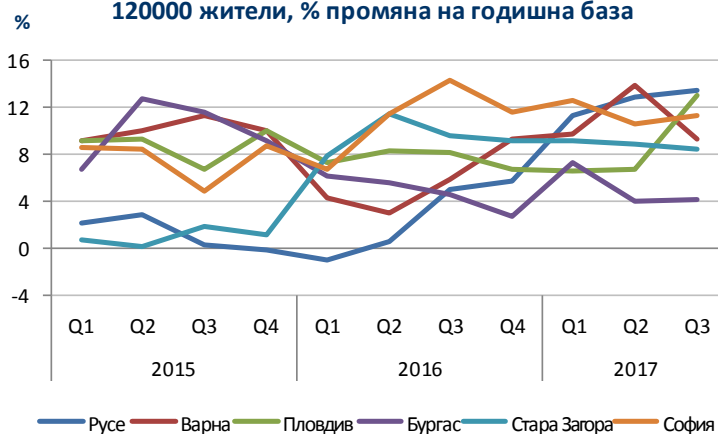
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища

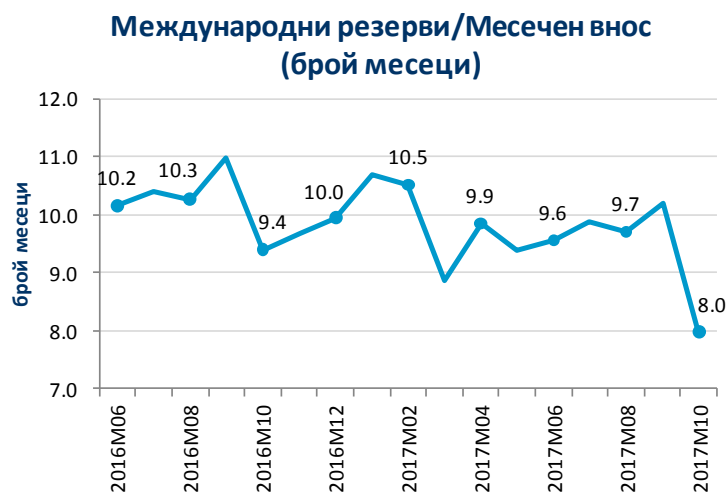
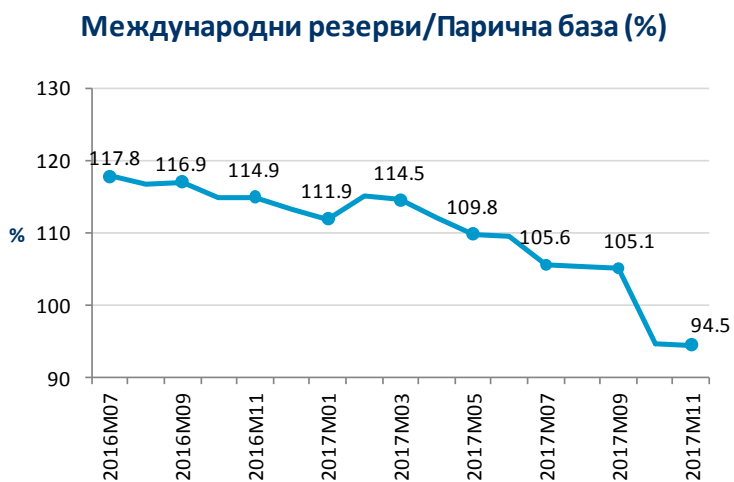
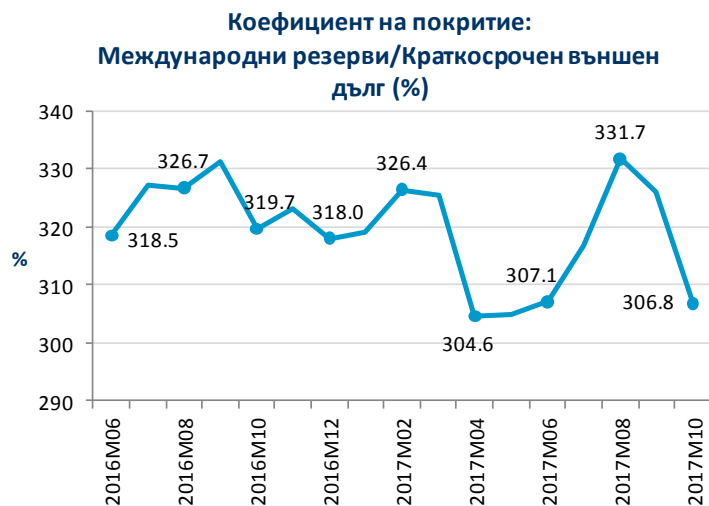
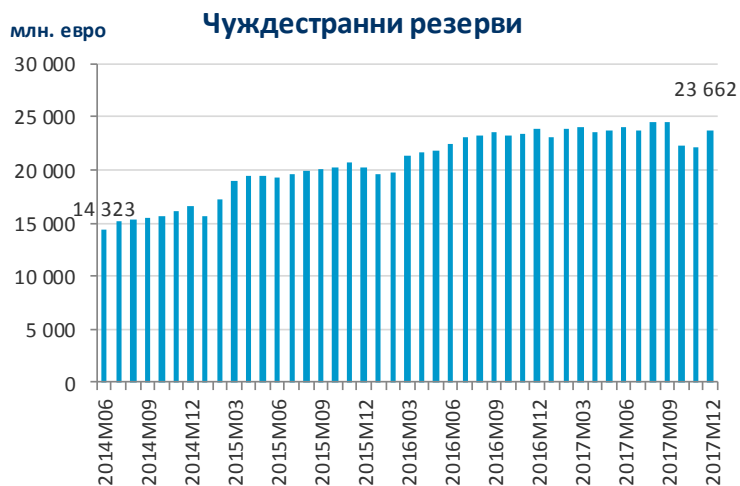
Индекс на цените на жилищата по региони

ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120000 жители, % промяна на годишна база

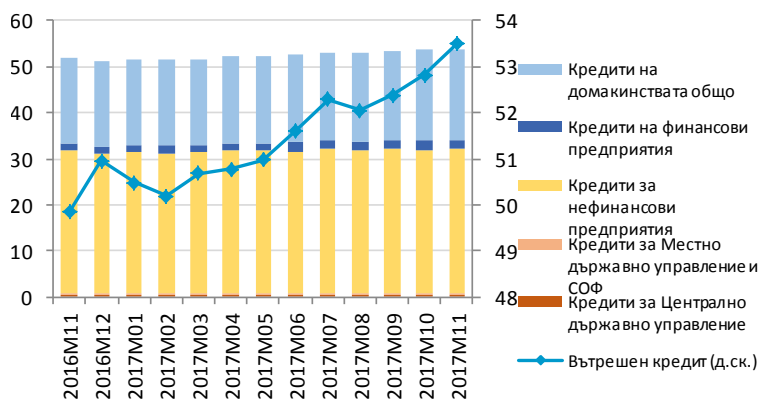

България: Паричен сектор

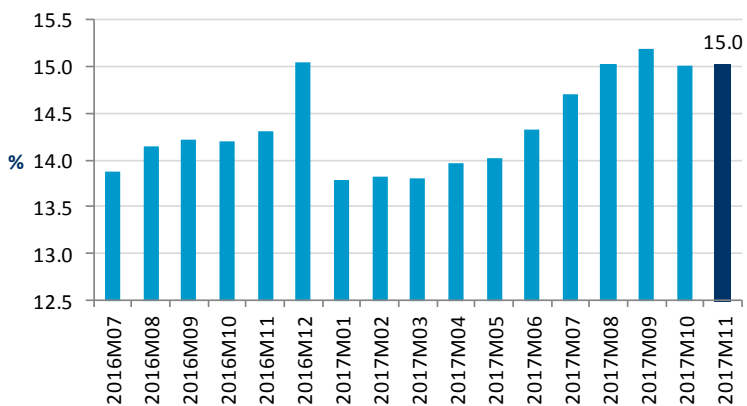

България: Паричен сектор

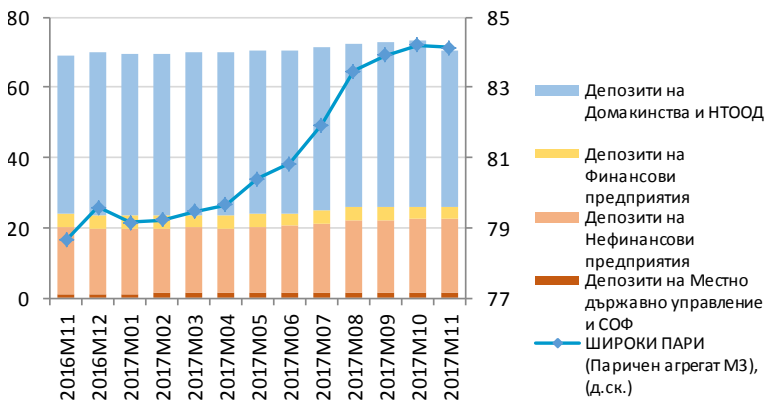
Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)

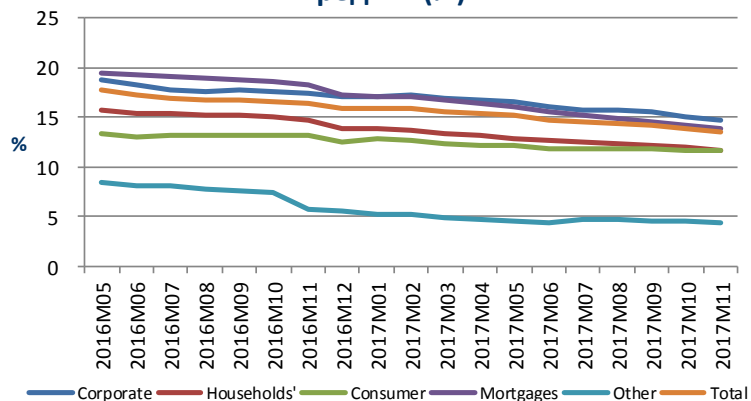
Пари в обращение/БВП (%)

Депозити и широки пари (М3), (млрд. лв.)

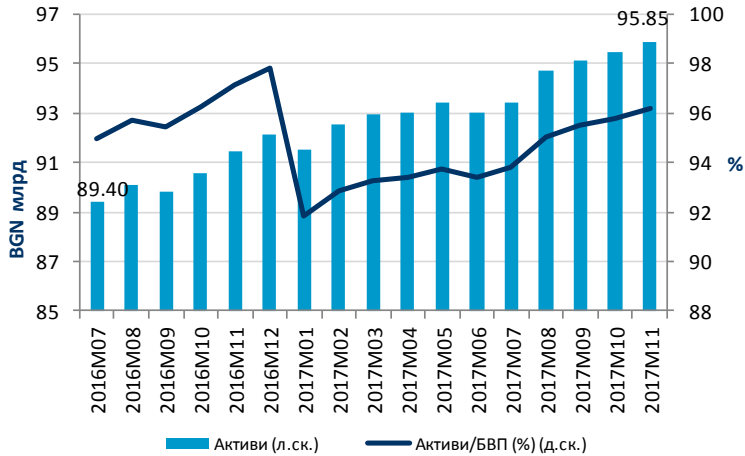

Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

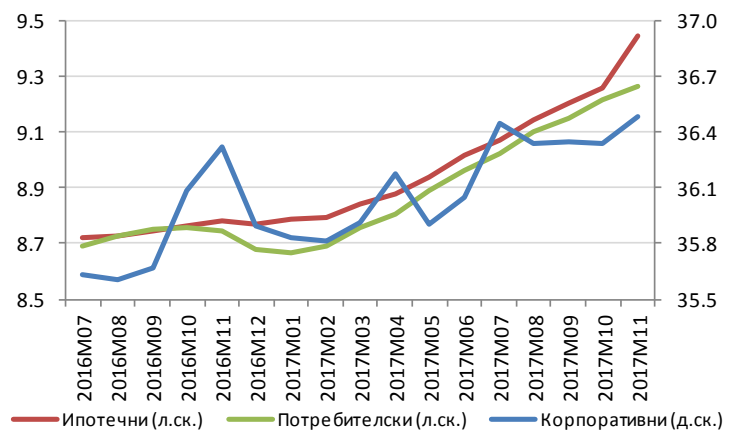

България: Банков сектор

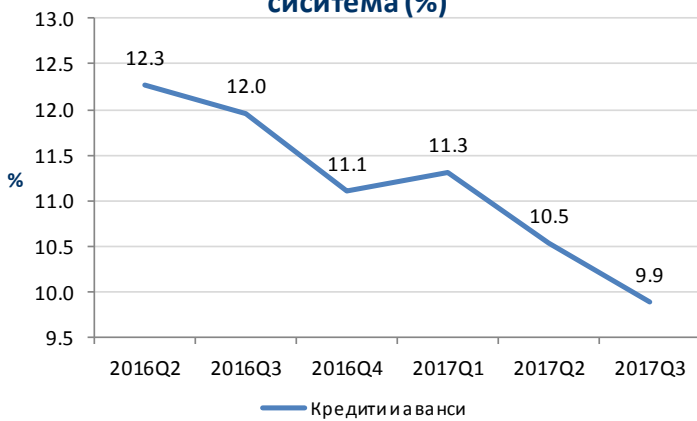
Активи

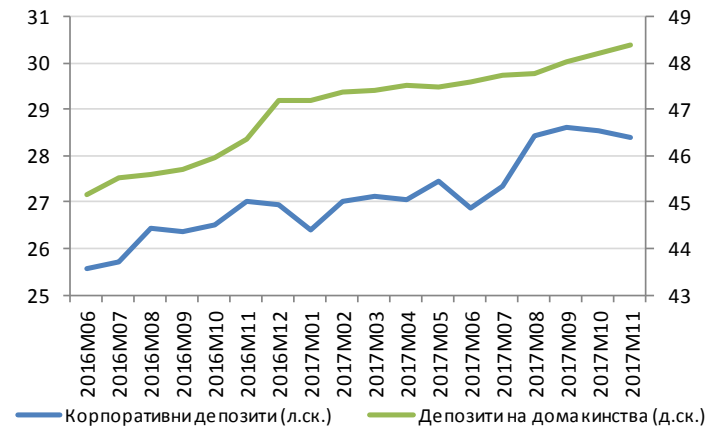
Кредити (BGN млрд)

Необслужвани кредити в банковата сиситема (%)

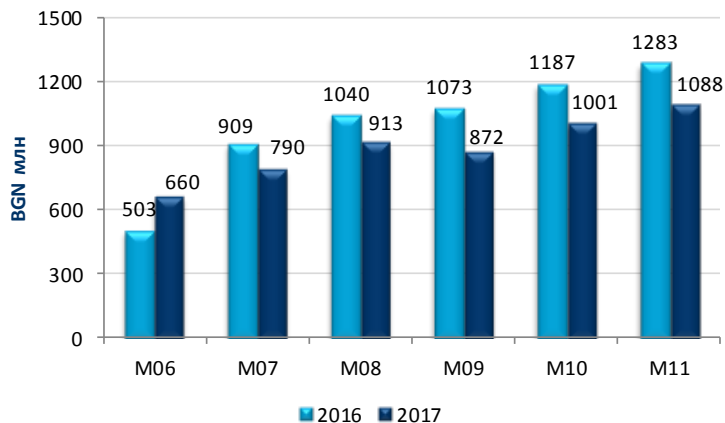

Депозити (BGN млрд)

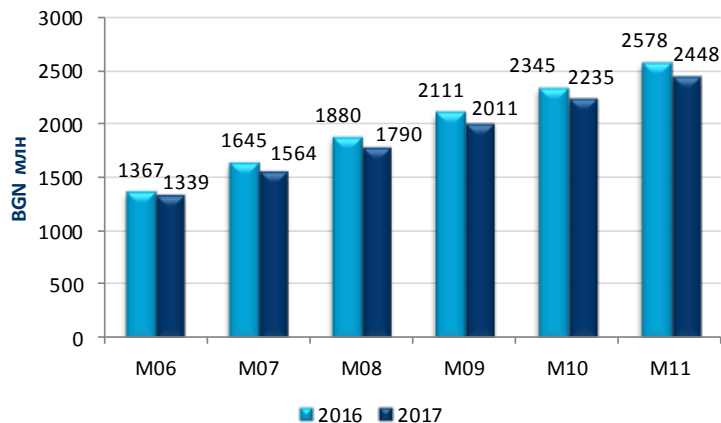

България: Банков сектор

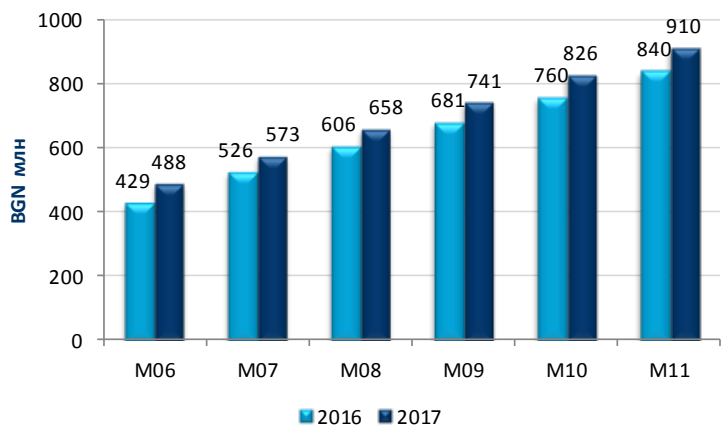
Нетна печалба

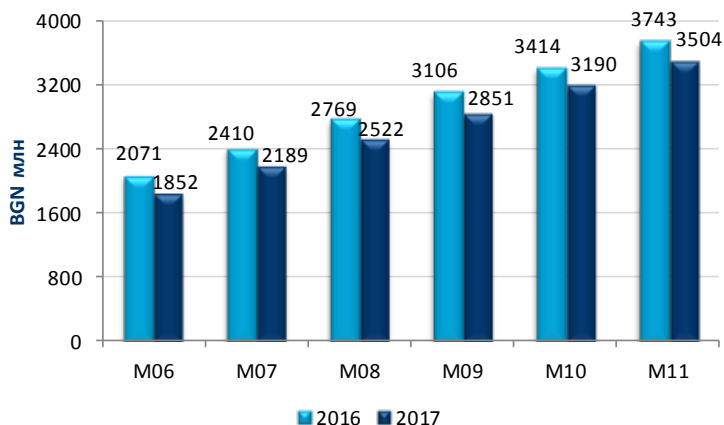
Нетен лихвен доход

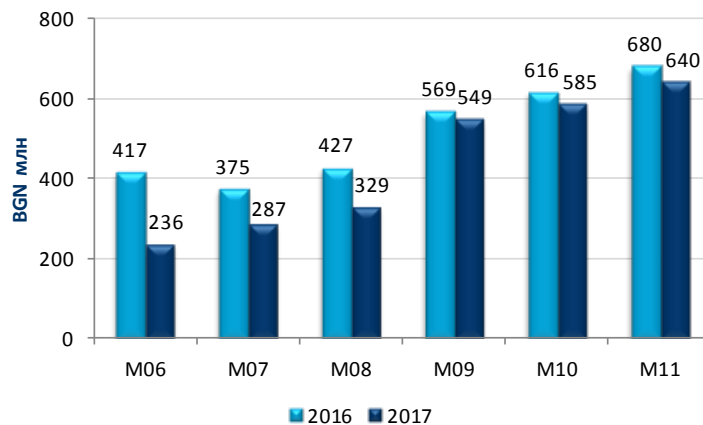
Нетен доход от такси

Нетен оперативен доход

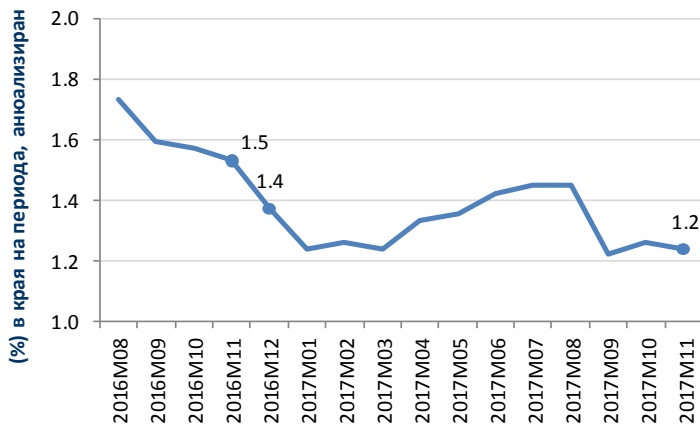

Обезценки

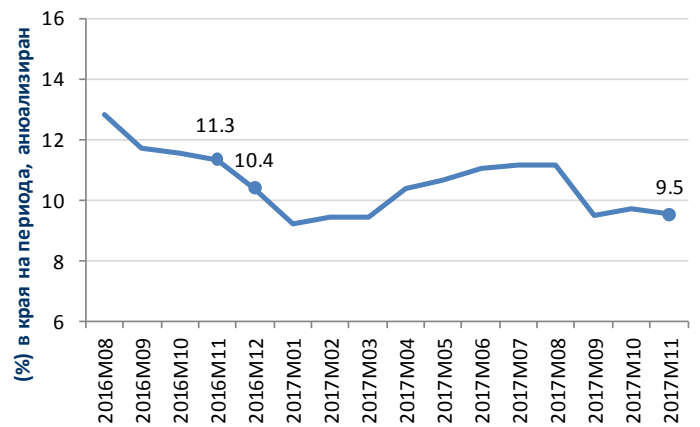

България: Банков сектор

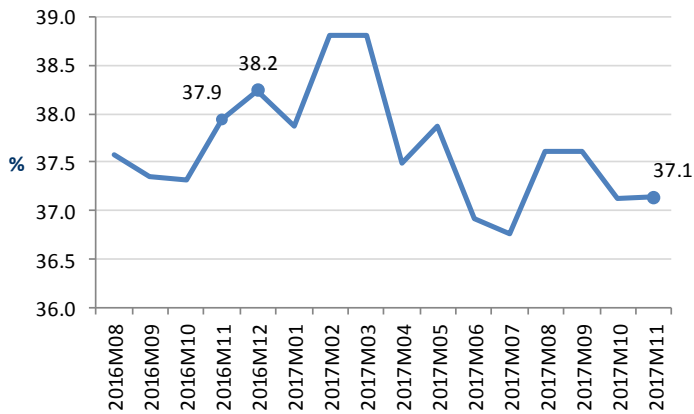
Възвръщаемост на активите (ROA)

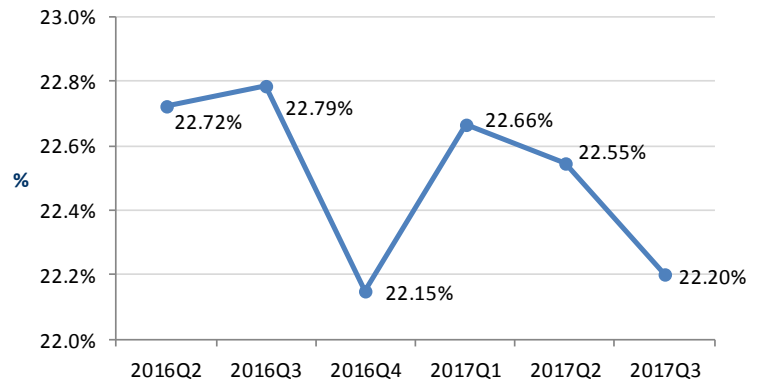
Възвръщаемост на капитала (ROE)

Коефициент на ликвидните активи (КЛА)

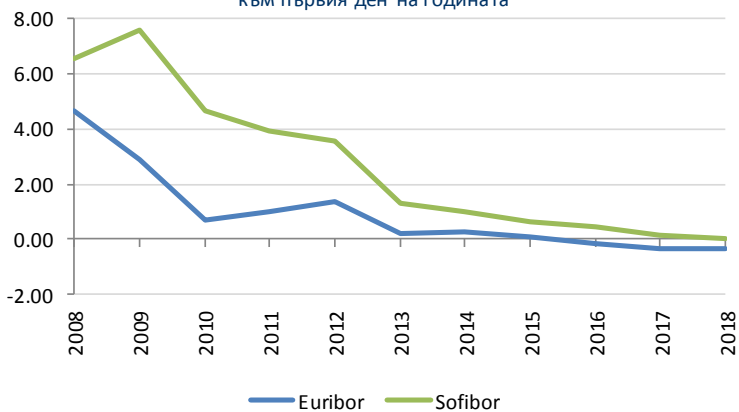
Съотношение на капиталова адекватност

България: Индекси и лихвени проценти

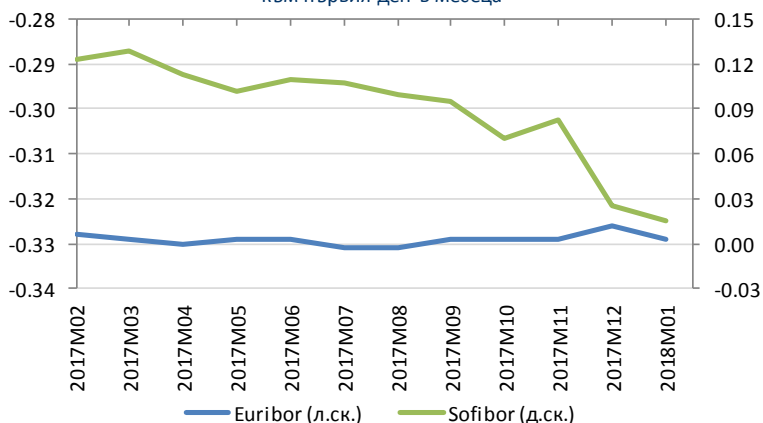
3-месечни индекси

към първия ден на годината

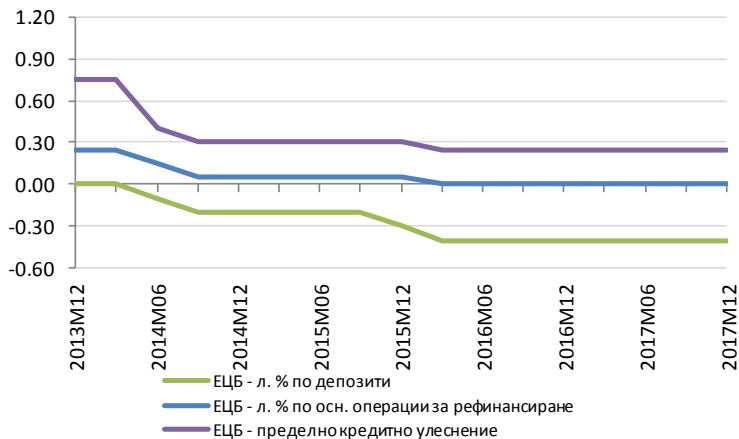

3-месечни индекси

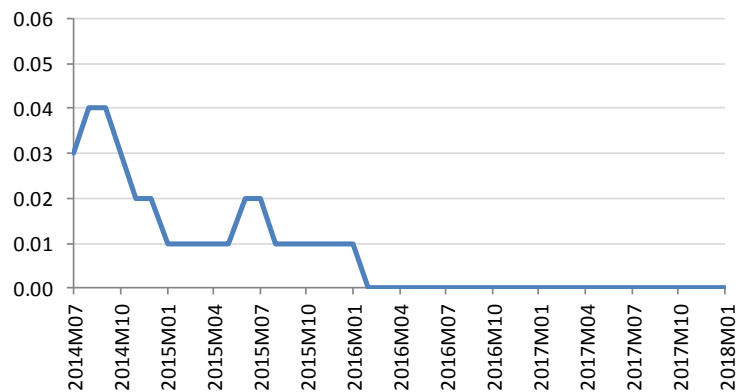
към първия ден в месеца

Лихвени проценти (%)

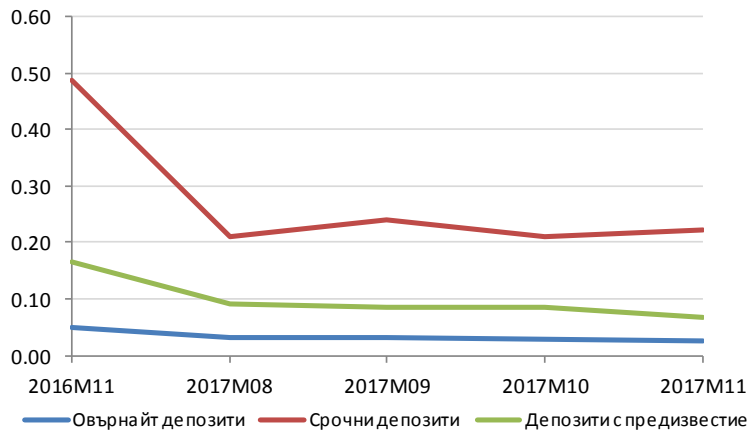

Основен лихвен процент на БНБ (%)

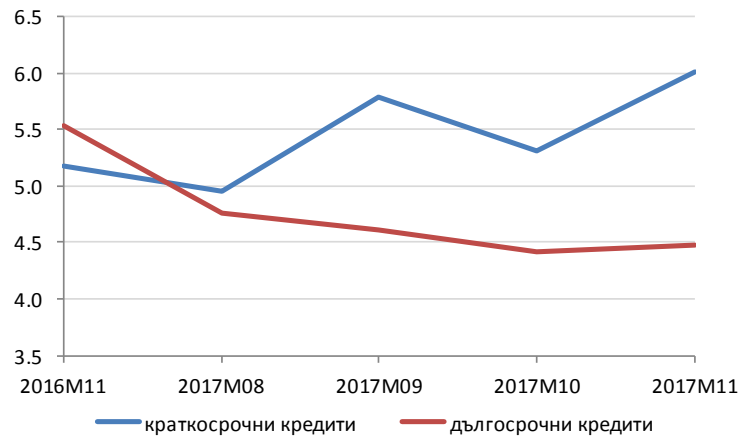

България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

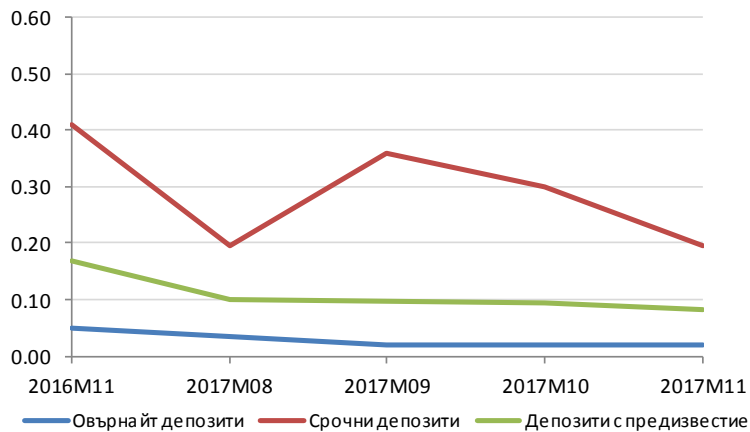
Лихвени проценти (%) в BGN

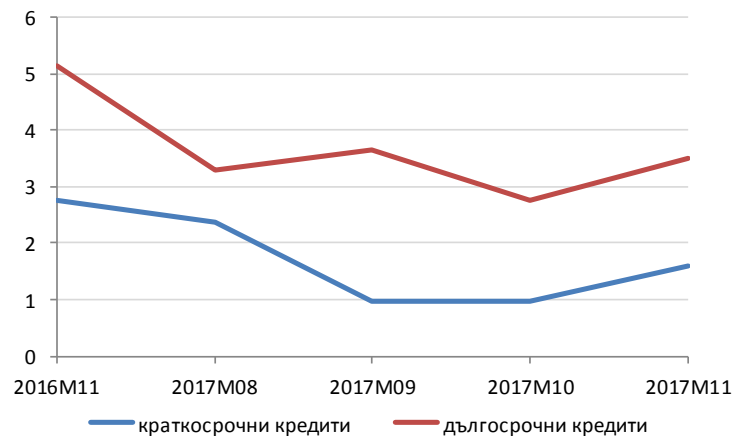
Лихвени проценти (%) в BGN

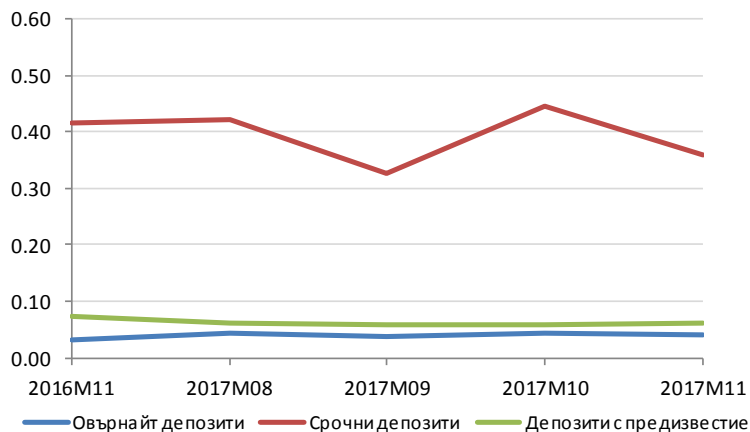
Лихвени проценти (%) в EUR

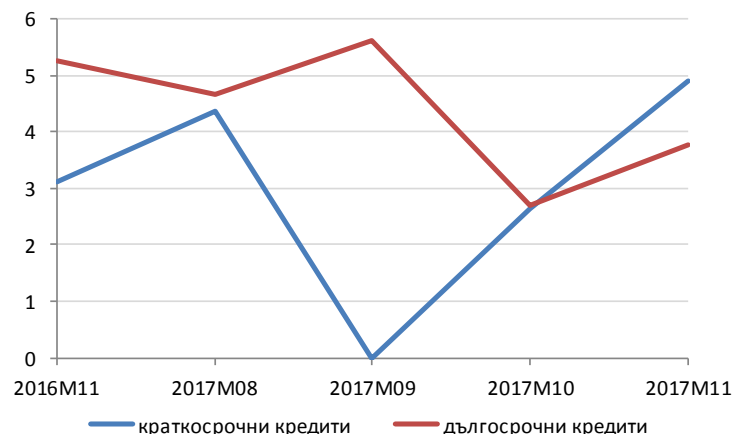
Лихвени проценти (%) в EUR

Лихвени проценти (%) в USD

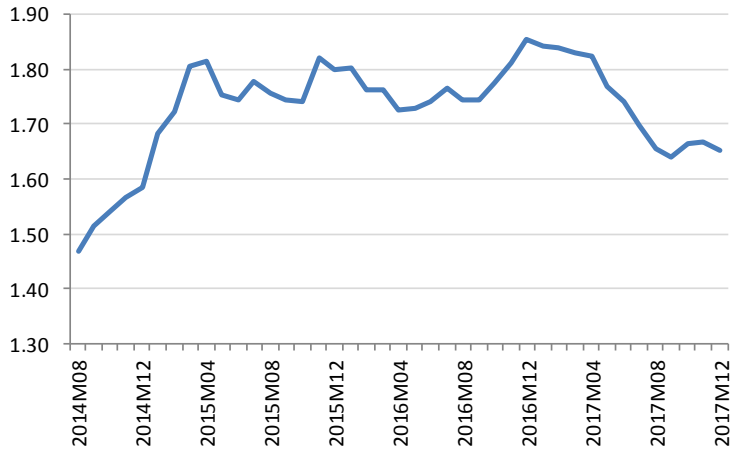

Лихвени проценти (%) в USD

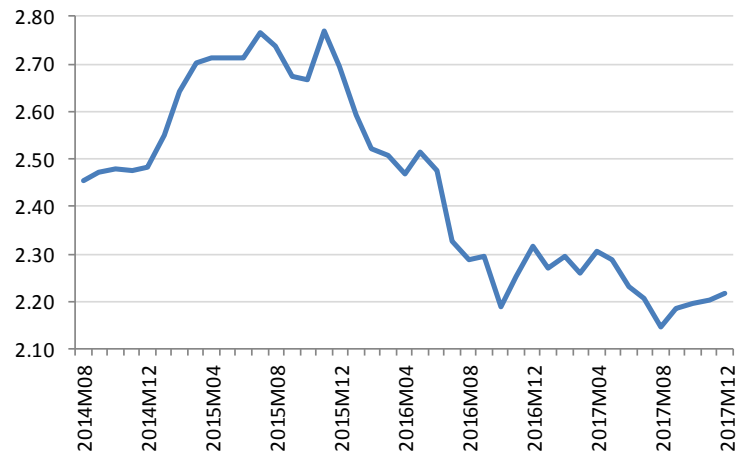

България: Валутни курсове

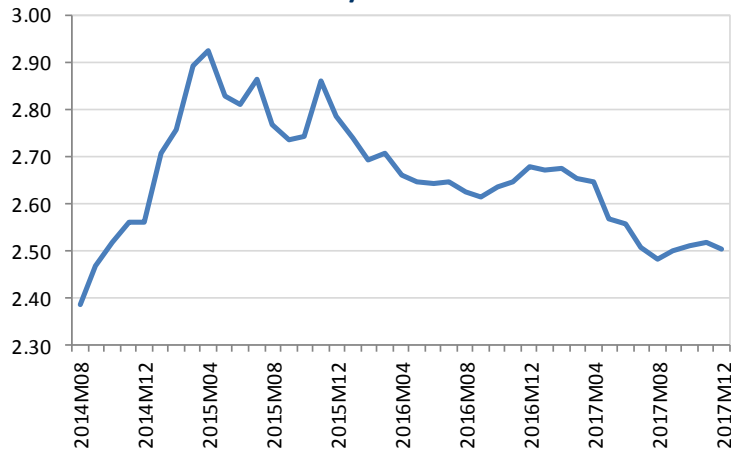
BGN/USD

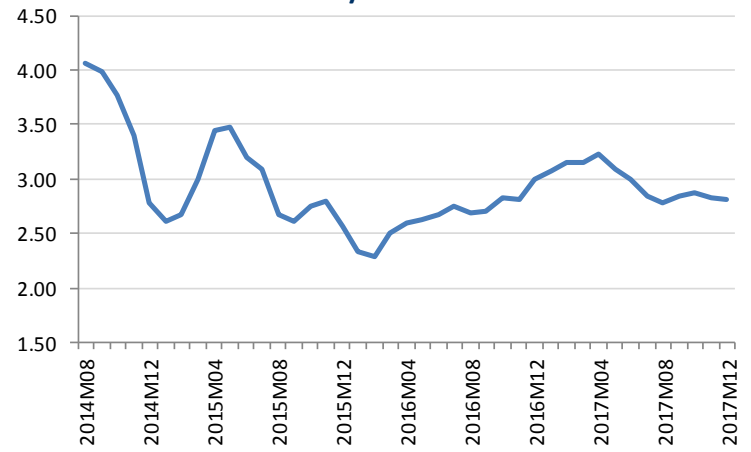
BGN/GBP

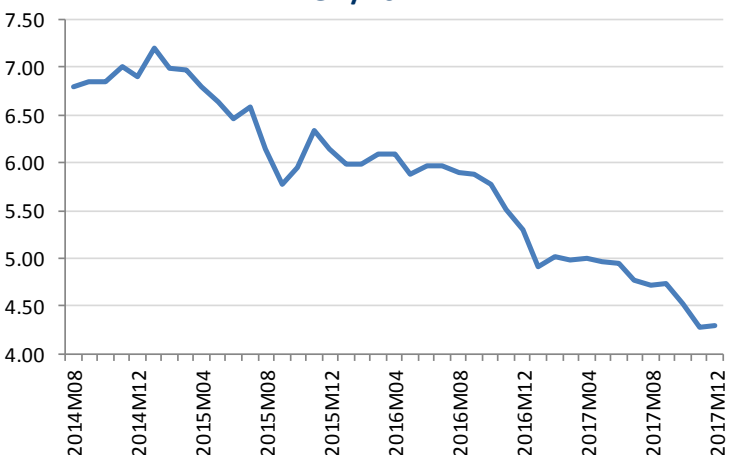
BGN/10CHY

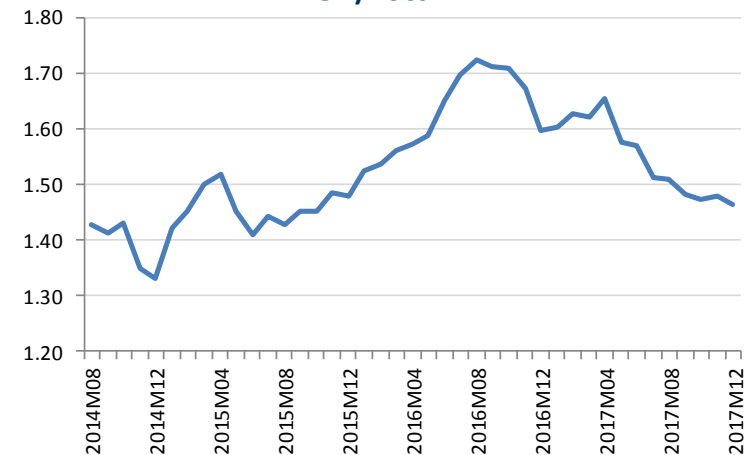
BGN/100RUB

BGN/10TRY

BGN/100JPY

ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износет на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносет на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсация на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническият транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценка за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България” (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху

продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Наблюдение на потребителите

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 16 и повече години.

Обект на изследването са лицата на 16 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю - лице в лице. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0,5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което, от своя страна, дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетиранието на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомвриското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Туризм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживееие, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с основните изисквания за Методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подбраните продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара”. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. ДДС също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;

- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуването на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспадаемия ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица, и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий за подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период се осигурява обхват на поне 50 % от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопанските продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките на междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input 1) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, наблюдавани в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Националната класификация на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). Класификацията ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подобрите продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брунтните вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брунтните вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банкови резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Парич-

ният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклаифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от

3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като KBC, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степенята, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и KBC не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.